THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. TREČIADIENIS — WEDNESDAY, BIRŽELIS — JUNE 21, 1989 Nr. 120

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

TSKP CK Generaliniam Sekretoriui M. Gorbačiovui

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Vilkaviškio vyskupijos dvasininkų

PAREIŠKIMAS

(Tęsinys)

2. Siekiant įgyvendinti TSRS ir LTSR Konstitucijose pabrėžiamą tikinčiųjų ir netikinčiųjų lygiateisiškumą, būtina padaryti, kad katalikai juridiškai ir faktiškai galėtų laisvai tvarkytis savo vidaus gyvenime pagal savo tikėjimo nustatytą kanoninę teisę bei tvarką:

— vykdant tarptautinius įsipareigojimus, yra būtina tikintiesiems tėvams užtikrinti tokias pat galimybes savo vaikams perduoti savo religines pažiūras, kokias turi netikintys tėvai savųjų atžvilgiu;

— būtina užtikrinti, kad niekada nė vienas pilietis — nei moksleivis, nei studentas, nei mokytojas, nei darbininkas, nei aukštas pareigas užimantis tarnautojas — nebus niekinamas ar žeminamas už tikėjimo išpažinimą bei jo viešą praktikavimą;

— būtina griežtai uždrausti bet kokiems civilinės valdžios pareigūnams terorizuoti jaunuolius ir vyrus, norinčius tapti kunigais, ir būtina leisti pastariesiems laisvai, be jokių apribojimų, stoti į Kunigų seminariją;

— būtina siekti, kad kiekvienas tikintysis savo didžiųjų religinių švenčių dienomis galėtų būti laisvas nuo privalomo darbo.

(Bus daugiau)

Gorbačiovas išjungia Sacharovui mikrofoną

Maskva. — Paskutiniame Sovietų delegatų sesijos uždarymo posėdyje dar kalbėjo dr. A. Sacharovas, kaltindamas dalyvius, jog jie nesugebėjo pravesti nutarimo, kad būtų atimta kontrolė iš Komunistų partijos elito.

Kai žmogaus teisių kovotojas Sacharovas kalbėjo, jam vis trukdė kai kurie delegatai, norėdami jį nutildyti, jog pagaliau nepatenkintas Gorbačiovas išjungė jam mikrofoną ir paskelbė, kad sesija baigta. Dr. Sacharovas ragino neužliūliuoti savęs lopšinėmis, kad viskas bus vėliau geriau, nes augantis nepasitenkinimas visame krašte galįs „sprogti mūsų visuomenėje ir atnešti kraštui dramatiškus įvykius". Tą jis dar suspėjo pasakyti, prieš išjungiant jam mikrofoną. Žmonės sesiją stebėjo televizijoje — buvo leidžiama laisvai kalbėti, tačiau paskutinį žodį visur turėjo Gorbačiovas, bet ne pats suvažiavimas.

Nauji pasiūlymai

Paskutinę dieną delegatų Kongresas pasisakė, kad būtų dalinai atšauktas vyriausybės paskelbtas dekretas nusikaltimams prieš vyriausybę ir partijos pareigūnus. Buvo sudarytas komitetas, kuris iš naujo perrašys Konstituciją, nežiūrint, kad tik partijos aukštieji pareigūnai tam priešinosi. Delegatai išklausė ekonomisto Gavrilo Popovo raginimo, kad pusė turto, kurio savininkė yra valstybė, būtų atiduota privatiems žmonėms. Rusų rašytojas Valentinas Rasputinas priminė delegatams, jog nuolat vyksta užkulisinė kova dėl Gorbačiovo vietos. Į tai pats Gorbačiovas atsakė, kad jau jis buvęs „užmuštas" 7 kartus ir jo šeima 3 kartus, bet tam visiškai nesą jokio pagrindo, nes tai tik gandai.

Sacharovo nebaigta kalba

Reuterio pranešimu, Sacharovas prašė leisti jam pasakyti baigiamąjį žodį, nors kiti delegatai šaukė „Niet". Skaitydamas iš savo rašto, jis ypač įspėjo delegatus, kad suteikė per daug galios vienam žmogui — Gorbačiovui, ir neatskyrė partijos vado ir valstybės prezidento pareigų, palikdami visa tai vienose jo rankose. Įspėdamas, jog gresia ekonominė katastrofa ir tautybių konfliktai, jis ragino visas teises perleisti respublikoms. Jis siūlė, kad Sovietų prezidentas būtų renkamas tiesiog pačių žmonių, kad KGB veikla ribotųsi tik prieš užsienio priešus, nebeliečiant vidaus gyvenimo, ir kad iš centralizuotos valdžios būtų perorganizuota į federacinio pobūdžio respublikas. Čia Gorbačiovas jam pasakė: „Respektuokite Kongresą" ir liepė sėstis. Bet dr. Sacharovas stovėjo prie mikrofono ir atsakė: „Aš respektuoju humaniškumą". Tuo metu prez. Gorbačiovas ir nutraukė jo kalbą, išjungdamas mikrofoną.

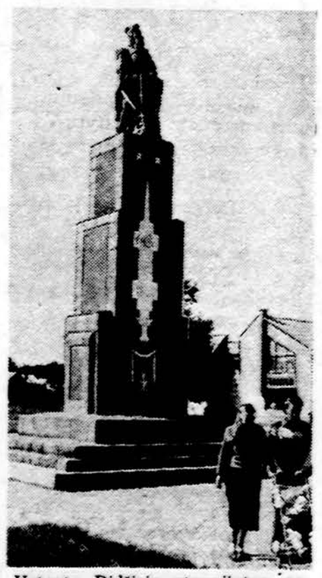

Vytauto Didžiojo atnaujintas paminklas Perlojoje, Varėnos rajone.

— **United Airlines** kompanijos vadovybė paprašė leidimo, kad leistų atidaryti tiesioginę liniją iš Chicagos į Varšuvą skristi be sustojimo.

— **Atstovų rūmų** demokratai savo vadu išrinko Missouri valstijos kongresmeną Richard Gephardt, kuris buvo prezidentiniu kandidatu. Dabar jis bus naujasis Atstovų rūmų daugumos vadas.

Popiežius Jonas Paulius II ir Danijos karalienė Margrethe II prie karališkųjų rūmų Fredensborge, netoli Kopenhagos. Popiežius patarė danams susirūpinti šeimos moralės klausimais.

Popiežiaus misija Liuterio kraštuose

Oslo. — Pirmą kartą Romos Katalikų Bažnyčios popiežius lankė Skandinavijos kraštus, kalbėdamas protestantams apie ekumenizmą. Tuose kraštuose katalikų yra mažai, todėl ir popiežius Jonas Paulius II nebuvo sutiktas tūkstantinių minių, kaip kitose savo kelionėse, kurių jau buvo 41.

Norvegijoje

Čia yra maždaug tik 28,000 katalikų ir jie daugiausiai yra pirmos ar antros generacijos vietnamiečiai, lenkai ir čiliečiai. Savo atvykimo žodyje popiežius pasidžiaugė Norvegija, kuri suteikė prieglobstį politiniams pabėgėiams. Bet svarbiausia buvo tai jog popiežius iškėlė geresnių ryšių reikalingumą su Liuteronų Bažnyčia, kuri šį regioną dominuoja nuo 16 šimtmečio protestantų reformacijos. Prisiminęs ilgoką krikščionių nesantaiką, jis kalbėjosi su liuteronų vyskupais, kurių ten yra 11, bet pas popiežių atvyko tik 4. Čia buvo kalbėta Eucharistijos klausimais. Popiežius išsireiškęs, kad komunijos supratimo skirtumai neturėtų sulaikyti liuteronų nuo dialogo su katalikais. Oslo vyskupas Andreas Aarflot pasakė: „Mes laukiame tos dienos, kada Jūsų Šventenybė aiškiai ir neabejotinai pripažins bažnytinį (ekleziastinį) charakterį liuteronų ir kitoms protestantų bažnyčioms". Popiežius vėliau nuvyko į Tromso miestą, Arktikoje, kur prie fjordų ir kalnuose gyvena gal 1,000 katalikų. Čia daugelis gyventojų tiki į astrologiją, reinkarnaciją ir spiritualizmą. Popiežius ypač čia daug kalbėjo moraliniais klausimais.

Islandijoje ir Suomijoje

Iš čia popiežius nuvyko į Islandiją, kur jį sutiko šiek tiek daugiau žmonių. Čia laikė šv. Mišias ir savo pamoklse taip pat kėlė moralines vertybes ir susitiko su protestantų vadais.

Suomijoje popiežius apgailestavo, kad Rytų Europoje vyriausybės varžo religijos laisvę ir kad Sovietų Sąjunga dar tebetrukdo taikai tam tikruose regionuose. Čia popiežius kalbėjo toje salėje, kurioje 1975 m. buvo pasirašytas 32 valstybių Helsinkio aktas, įskaitant ir Vatikaną, Sovietų Sąjungą, Ameriką ir Kanadą. Buvo čia pasižadėta garantuoti laisvę religijai ir tikėjimui, tačiau tie principai kai kurių vyriausybių dar neįgyvendinti, sakė popiežius vyriausybės nariams, diplomatams, intelektualams ir verslininkams.

Danijoje

Kopenhagoje popiežius kalbėjo, kad protestantai neturėtų reikalauti ekskomunikos panaikinimo Martynui Liuteriui, kadangi su jo mirtimi pasibaigė ir ta bausmė. Popiežius taip pat pasakė, jog viena kliūtis katalikų-liuteronų dialoge yra paties Liuterio asmuo ir jo mokymas, kurį Vatikanas yra pasmerkęs. Popiežius Leonas X pasmerkė 42 pareiškimus Liuterio raštuose 1520 metais, ir augustijonų vienuolis buvo ekskomunikuotas sekančiais metais, kai jis atsisakė tuos savo pareiškimus atšaukti. Popiežius čia kalbėjo vokiečių kalba, tai yra Liuterio kalba, sakydamas, jog „Jo ekskomunikacija paliko žaizdas, kurios nėra užgijusios ir dabar ir šiandien negali būti užgydytos teisiniais aktais".

Kalbėdamasis su diplomatais, popiežius pabrėžė Bažnyčios rolę žadinti moralinį atgimimą, be kurio negalimas tikras ekonominis bei politinis susipratimas.

Švedijoje

Stockholme popiežius baigė savo pontifikate 42 kelionę. Jis pabrėžė norą turėti tampresnius ryšius su protestantiškuoju pasauliu ir specialiai su liuteronais. Kiekviename krašte, kur jis lankėsi, buvo pravedamos ekumeniškos pamaldos. Čia buvo aiškiai pastebėta, kokie dar stiprūs skirtumai pastoja kelia krikščionių vienybei. „Po 400 metų atsiskyrimo reikia laiko susitaikymui ir užgydymui žaizdų", kalbėjo popiežius. Popiežiui buvo pasakyta ir tai, kad jis yra tik Romos vyskupas.

Vatikano oficialūs žmonės, kurie lydėjo popiežių šioje kelionėje, sakė, kad popiežiui buvo labai sunku kalbėtis su liuteronų vyskupais. Danijos liuteronas vyskupas Ole Bertelsen beveik pavadino popiežių antichristu.

Šioje misijoje popiežius pasakė 38 kalbas dešimčia kalbų. Dar šiais metais popiežius žada lankyti Indoneziją, Pietų Korėją, Hong Kongą ir Macao. AP žinių agentūra skelbia, kad vyksta planai aplankyti ir Kubą kada nors ateityje. Castro truputį sumažino varžtus Bažnyčiai. O Vatikano valstybės sekretorius kard. Agostino Casaroli visai neseniai pasakė, jog kalbos vis nesiliauja, kad popiežius galįs lankytis Sovietų Sąjungoje, nors jis nežinąs kada tai galėtų įvykti. Gal formalų pakvietimą įteiks prez. Gorbačiovas, kai jis šį rudenį vizituos Romą, rašo ir New York Times korespondentas Alan Riding.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Graikijos** premjeras Andreas Papendreou prarado kontrolę parlamente, nes praėjusį sekmadienį įvykusiuose rinkimuose pralaimėjo. Jis nuo 1981 m. vadovavo socialistams. Premjerui pakenkė jo privataus gyvenimo būdas, kai paaiškėjo jo draugystė su Dimitra Liani. Premjeras tik praėjusią savaitę gavo atsiskyrimą nuo savo 65 m. žmonos. Jam jau 70 m. amžiaus. Rinkimus beveik laimėjo Naujieji demokratai su 45% balsų, bet ar jie pajėgs sudaryti vyriausybę, neaišku.

— **Sirija,** AP pranešimu, paleido iš kalėjimo 185 palestiniečius, ir tai reiškia, kad norima susitaikinti su PLO vadu Arafatu. Ši nesantaika arabų tarpe tęsėsi 6 metus. Iki šiol sirai kaltino Arafatą išdavimu arabų reikalų Izraeliui ir nekartą žadėjo jį nužudyti.

— **Washingtone** naujasis Atstovų rūmų speakeris Thomas Foley pasakė sekmadienį per „Meet the Press" programą, jog jis mano, kad bus susitarta su prezidentu dėl valandinio atlyginimo padidinimo darbininkams.

— **Kinija** išleido naujas taisykles vizoms. Dabar reikia gauti du leidimus, kurie nori vykti į užsienį: konsuliarinę vizą ir leidimą iš Saugumo įstaigos. Užsienio diplomatai praneša, kad jau yra areštuota, 1,373 kinai. Žuvusiųjų skaičius yra didesnis negu 2,000. Teismai teisia studentus dažnai mirties bausme.

— **Atstovų rūmai** 320 balsų dauguma prieš 97 nutarė išgelbėti Taupymo ir skolinimo bendroves, kurios savo finansinėmis transakcijomis buvo priėjusios prie bankroto. Federalinei vyriausybei teks išmokėti beveik 157 bil. dolerių, daugiausia Texas, Californijos ir Floridos valstijose.

— **Senato** ir Atstovų rūmų žvalgybos komitetai pranešė, kad Baltieji rūmai Reagano administracijos metu netvarkingai tvarkė dokumentus Irano-Contras reikaluose, tačiau nerado, kad tie dokumentai būtų buvę sąmoningai sulaikyti nuo Kongreso tyrinėtojų.

Senatorių laiškas JAV prezidentui

Klausia, kodėl vedama tylos politika Baltijos valstybių klausimu

Washingtonas. — Birželio 14 d. 20 JAV senatorių pasiuntė laišką prezidentui G. Bushui ir nuorašą Valstybės departamento sekretoriui J. Baker III.

Tame laiške rašo, jog 1989 m. gegužės 18 d. Lietuvos Aukščiausioji Sovieto taryba paskelbė tautinio suvereniteto deklaraciją ir atitinkamai pagal tai papildė savo konstituciją. Šiais savo aktais buvusi nepriklausoma Lietuvos valstybė paskelbė veto teisę Maskvos įstatymams ir įteisino, kad Lietuvos teritorijoje galioja tik jos įstatymai ir kad visi respublikos ištekliai yra jos nuosavybė. Estija tokį pat įstatymą paskelbė 1988 m. lapkričio mėnesį.

Senatorių priminimas vyriausybei

Lietuvos deklaracijoje vyriausybė aiškiai pareiškė, kad Lietuva buvo jėga ir nelegaliai įjungta į Sovietų Sąjungą. Estijos ir Latvijos frontai ir Lietuvos Sąjūdis gegužės 14 d. pirmą kartą susirinko į Baltijos asamblėją ir kreipėsi į Jungtinių Tautų organizaciją ir į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos valstybes, prašydami padėti atgauti savo nepriklausomybes neutralioje ir demilarizuotoje Europos zonoje.

Senatoriai primena, jog Baltijos asamblėja ir Lietuvos suverenumo deklaracija yra vėliausi įvykiai Baltijos valstybėse, kurie parodo tų tautų nusistatymą atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Jie taip pat kreipiasi ir į JAV, kurios pasaulyje yra laisvės ir demokratrijos švyturys ir kurios politika yra nepripažinti Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

„Tačiau dabar, nežiūrint mūsų reputacijos būti laisvės čempionu ir mūsų ilgai besitęsiančios politikos Baltijos valstybių atžvilgiu, Jūsų vyriausybė tyli pabaltiečių apsisprendimo klausimu už nepriklausomybę. Balandžio 18 d. 28 senatoriai pasirašė laišką ir pasiuntė Jums, ragindami, kad Rytų-Vakarų ryšių politikos nustatyme šis klausimas turėtų sudaryti tos politikos dalį ir kad Valstybės sekretorius Bakeris išstudijuotų JAV politiką Baltijos valstybių reikalu. Mes iki šiol dar nematome jokių įrodymų, kad ši sugestija būtų buvusi vykdoma".

Du svarbūs atvejai

Toliau senatoriai pastebi, kad jų laiško tikslas yra, kad būtų aiškiai pasisakyta už Baltijos kraštų laisvę. Jie atkreipia prezidento ir Valstybės sekretoriaus dėmesį į du dalykus. **Pirmasis** yra tai, kad prieš pasibaigiant rugpjūčiui, Sovietų vyriausybė gali pripažinti slaptųjų protokolų buvimą prie Molotovo-Ribbentropo pakto ir pripažinti, kad Sovietų Sąjunga nelegaliai aneksavo Baltijos valstybes 1940 m. Naujasis Sovietų Kongresas sudarė komisiją ištirti 1939 m. paktams. „Bet mes nekantriai laukiame, ar Sovietų Sąjunga prisipažins pažeidusi tarptautinę teisę, ir jei tai padarys, tai kokios bus iš to padarytos išvados".

Antras dalykas taip pat turi net dar didesnę reikšmę Amerikos politikai. Baltijos valstybėse rinkimai į Aukščiausiąsias tarybas bus ateinantį pavasarį. Sprendžiant iš ką tik buvusių rinkimų į Liaudies deputatų kongresą, labai galimas dalykas, kad už nepriklausomybes bus pasisakyta didele dauguma balsų kiekvienoje respublikoje. Tada vietiniai Aukščiausieji Sovietai gali pasinaudoti Sovietų konstitucijos suteikta teise išstoti iš Sovietų Sąjungos.

Senatoriai rašo, jei tie du įvykiai bus įvykdyti Baltijos respublikose, tai JAV negali toliau tęsti dabartinės tylos politikos. „Mes turime pasisakyti už savo įsipareigojimus laisvės ir nepriklausomybės principams ir remti Baltijos žmonių kovą".

Patarimas prezidentui

„Pone Prezidente, mes raginame jus pasisakyti už labiau aiškesnę ir sukoordinuotą Baltijos valstybių politiką. Pirmuoju žingsniu mes patariame, kad vyriausybė pasitartų su diplomatiniais Lietuvos ir Latvijos atstovais pasiuntinybėse Washingtone ir su Estijos konsulu New Yorke ir tada susitiktų su vadovaujančiais pabaltiečių-amerikiečių organizacijų atstovais".

Laukdami prezidento atsakymo, pasirašo šie senatoriai: Alfonse M. D'Amato, Donald W. Riegle,Jr., Pete Wilson, Howard M. Metzenbaum, Christopher J. Dodd, Carl Levin, John W. Warner, Paul Simon, Frank R. Lautenberg, Alan J. Dixon, Charles E. Grassley, Joseph R. Biden,Jr., Bob Graham, Barbara A. Mikulski, Dan Coats, Dale Bumpers, Arlen Specter, Joseph I. Lieberman, Dennis DeConcini ir Brock Adams.

Solidarumas laimėjo 260 vietų

Varšuva. Reuterio žinių agentūra praneša, jog Solidarumas laimėjo 260 vietų Žemųjų rūmų seime, išskyrus vieną. Tas vienas kandidatas yra Henryk Stoklosa, buvęs komunistas ir šiuo metu verčiasi privačia prekyba. Jis yra iš Pila provincijos. Seime komunistai ir jų sąjungininkai turės 295 vietas. Solidarumas užpildė visas 35% jiems leistų laimėti vietų. Po mėnesio naujasis Seimas išsirinks prezidentą. Senatas turės teisę vetuoti vyriausybės pateiktus įstatymus, jei jie nebus priimtini daugumai krašto gyventojų. Seimo veto gali panaikinti tik su 2/3 balsų, bet, kai Solidarumas turi 35% Seimo balsų, tai šitoks perbalsavimas neįmanomas.

KALENDORIUS

Birželio 21 d.: Aloyzas, Apolinaras, Demetrija, Mėta, Alicija, Galminas, Vasarė.

Birželio 22 d.: Kaributas, Laimutė, Inocentas, Paulinas, Sudargas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:16, leidžiasi 8:28.

Temperatūra dieną 87 l., naktį 63 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

Skautai ok. Lietuvoje

LIETUVOS SKAUTIJOS VADOVYBĖ

I. Lietuvos Skautų sąjungos atkuriamasis suvažiavimas, įvykęs 1989 m. balandžio 29-30 dienomis, skelbia, kad Lietuvos Skautų Sąjunga atnaujina savo veiklą.

II. LSS suvažiavimas įpareigoja LSS pirmiją;

a. kreiptis į LTSR MT prašant juridiškai įteisinti atkurtą LSS,

b. kreiptis į Pasaulio Skautų bendriją pranešant, kad LSS atnaujina savo veiklą.

III. LSS atkuriamasis suvažiavimas kreipėsi į Lietuvos žmones, prašydamas pritarimo ir visokeriopos paramos vystant LSS veiklą.

IV. LSS atkuriamasis suvažiavimas dėkoja Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungai už brolišką paramą atkuriant LSS veiklą ir kviečia dar glaudžiau bendradarbiauti.

V. LSS atkuriamasis suvažiavimas dėkoja Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui sukūrusiam sąlygas Lietuvos atgimimui, sąlygojusiam LSS atgimimą. Tegu abipusis darbas Lietuvos vardan ir toliau jungia mus.

LSS Pirmija

LSS atkuriamajame suvažiavime išrinkta LSS taryba ir LSS pirmija. LSS pirmiją sudaro:

1. Feliksas Šakalys — LSS tarybos pirmininkas,
2. Ričardas Malkevičius — LSS tarybos vicepirmininkas,
3. Rimantas Ulevičius — LSS brolijos vyriausiasis skautininkas,
4. Laimis Daujotas — LSS brolijos vyriausiojo skautininko pavaduotojas,
5. Alina Dvoreckienė — LSS seserijos vyriausioji skautininkė,
6. Monika Girčytė — LSS seserijos vyriausios skautininkės pavaduotoja,
7. Žilvinas Skeirys — LSS pirmijos narys.

LSS Taryba:

1. Feliksas Šakalys (K.)
2. Ričardas Malkevičius (K.)
3. Rimantas Ulevičius (Kl.)
4. Laimis Daujotas (V.)
5. Žilvinas Skeirys (V.)
6. Vytautas Šliogeris (Kl.)
7. Rimantas Astrauskas (V.)
8. Albinas Puidokas (V.)
9. Artūras Vyšnevskis (M.)
10. Pijus Ambrozaitis (Kl.)
11. Sigitas Arnauskas (A.)
12. Alvydas Ulys (Pan.)
13. Raimondas Praleika (Kl.)
14. Česlovas Šimulevičius (V.)
15. Mindaugas Lekevičius (A.)
16. Vytautas Pašinskas (Kl.)
17. Šarūnas Reikalas (Kl.)
18. Lukrecija Malkevičienė (K.)
19. Marija Giedrienė (V.)
20. Vanda Mečkovskienė (V.)
21. Jūratė Kišerauskaitė (V.)
22. Edita Raubaitė (Kl.)
23. Monika Girčytė (V.)
24. Alina Dvoreckienė (V.)

Kraštų atstovai

Vilniaus kraštas — Albinas Puidokas

Kauno kraštas — Lukrecija Malkevičienė

Mažoji Lietuva — Pijus Ambrozaitis

Žemaitija — Artūras Vyšnevskis

Aukštaitija — Alvydas Ulys

Sūduva — Sigitas Arnauskas

Garbės teismas

1. Stasys Jameikis (V.)
2. Gražbylė Venslauskaitė (Š.)
3. Algirdas Končius (V.)

Kontrolės komisija

1. Vytautas Maknys (V.)
2. Evaldas Grušelionis (Kl.)
3. Daiva Grigaitė (Kl.)

Garbės gynėjai

Brolijos:
Juozas Klimas (P.)
Seserijos;
Koleta Jurskienė (V.)

SKAUTAI JONAVOJE

Gegužės 17 dieną Jonavoje įvyko steigiamoji skautų sueiga. Joje dalyvavo Lietuvos Skautų sąjungos tarybos pirmininkas Feliksas Šakalys ir jo pavaduotojas Ričardas Malkevičius. Svečiai papasakojo apie skautų veiklą, supažindino su Sąjungos programa, įstatais, atributika, apranga.

Jonavoje jau įsikūrė pirmosios dvi skautų skiltys, iš kurių netolimoje ateityje ruošiamasi suburti ir pirmąją draugovę.

Šv. Mišių metu Katedroje šventinama Lietuvos jūrų skautų vėliava.

ŠV. JURGIO IŠKYLA LOS ANGELES

Balandžio 30 d. įvyko Los Angeles skautų ir skaučių metinė Šv. Jurgio dienos iškylė. Visi vykome į netoli Los Angeles esančius National Forest kalnus, kur smagiai praleidom, popietę gamtoje.

Iškilmingoje iškylos dalyje broliai Tomas ir Paulius Kašelioniai davė jūros skautų įžodį, o tikromis skautėmis tapo įžodį davusios Vilija Sekaitė ir Adrija Karaliūtė. Garbingas svečias iš Lietuvos — Balys Gajauskas visus pasveikino ir papasakojo apie skautavimą Lietuvoje. Visus pasveikino ir sueigoje dalyvavęs LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Gediminas Deveikis. Iškilmingai daliai pasibaigus, visi skautai ir svečiai vaišinosi ir maloniai bendravo. Buvo smagu!

Lidija Tompauskaitė

MĖLYNOJO KAKLARAIŠČIO ŽIDINIEČIŲ REIKALU

Šių metų balandžio 1-2 dienomis Chicagoje vykusio skautininkių, židiniečių ir skautininkų suvažiavimo išvakarėse, Seserijos posėdžio metu, teko patirti, kad Seserijos židiniai veikia, stengdamiesi atliepti savo gyvenamųjų vietovių skautiškos veiklos poreikiams. Tai sveikintinas reiškinys, nes mūsų skaučių organizacijos struktūroje židinių paskirtis yra pagelbinė, kiek tai liečia skautiško jaunimo auklėjimo reikalus.

Dėl laiko ribotumo suvažiavimo metu židinių veiklos problemos nebuvo plačiau paliestos. Tačiau iš kai kurių pasisakymų paaiškėjo, kad kai kurios židinietės jaučiasi nuskriaustos mūsų Seserijoje. Dėl to, norėčiau atkreipti didesnį visų sesių dėmesį į Vyresniųjų Skaučių Židinių-Gintarių Būrelių Gaires („Sese Budėk!" psl. 364-365), kurios apima labai platų skautavimą ir suteikia įvairias galimybes kiekvienai sesei ugdyti ir tobulinti savo asmenybę. Taip pat, be talkos savo pasirinktam skaučių vienetui, sesės židinietės gali dalyvauti (židinio vardu) savo vietovės švietimo, kultūros ar labdaros srityse, tuo praturtindamos savo patyrimą.

Čia būtų naudinga mums visoms prisiminti, kad, duodama įžodį ir pasipuošdama mėlynuoju kaklaraiščių, kiekviena sesė pasižada visą savo gyvenimą palaikyti ryšius su lietuvių skaučių organizacija. Tai labai kilnus žingsnis lietuvės moters gyvenime. Tėvynės meilės vedama, nenutrūkstančia gerų darbų grandine ir tradicijų išlaikymu, ji tarnauja savo žmonėms, rodydama gerą pavyzdį jaunimui. Ji ir pati toliau lavinasi, pasirinkdama tą darbą skautybės plotmėje, kurį labiausiai mėgsta („Sese, Budėk!" psl. 349).

Mėlynojo kaklaraiščio sesė, jei nelinkusi jaunesniosioms vadovauti, nėra verčiama tokių pareigų imtis. Šis darbas tenka toms, kurios sugeba, ir po tam tikro laiko ir atitinkamo darbo šios sesės pažymimos žaliuoju kaklaraiščiu.

Užtat, Suvažiavimo metu iškeltas reikalavimas, kad vyresnio amžiaus sesėms, ilgą laiką priklausiusioms skaučių organizacijai, suteikti teisę dėvėti žalią kaklaraištį, nors ir nevadovavusioms skautiškiems vienetams, yra nepagrįstas ir netikslus. Tačiau reikėtų surasti būdą įvertinti ilgalaikį jų darbo įnašą, kuris mūsų Seseriją stiprina ir praturtina.

Suprantama, kad laiko slinktyje kiekviena jaunuolė tampa subrendusia moterimi. Tokios sesės uniforminė išvaizda turėtų skirtis nuo jaunuolės vyr. skautės išvaizdos. Jau kuris laikas yra įvestas mėlynų kostiumėlių dėvėjimas. Siūlau ir mėlynojo kaklaraiščio užrišimą, kuris iki šiol rišamas geruoju mazgu, pakeisti paprastu mazgu (arba kaklaraiščio žiedu), kaip skautininkių praktikuojama. Tokiu būdu, visoms vyresnėms sesėms, dėvint tokią pačią uniformą, tik kaklaraiščių spalva skirsis, kaip skiriasi ir jų skautiškas patyrimas.

Dar žodelis dėl apdovanojimų. Mūsų sąjungos garbės ženklų nuostatai liečia tik vadovavimo darbą atliekančias seses. Už gero praktiško darbo atlikimą židinietes-talkininkes irgi reikėtų apdovanoti. Todėl siūlau tam reikalui įvesti židiniečių atžymėjimų sistemą, kad pradžiuginti — paskatinti kiekvieną atsidavusią širdį.

s. Vanda Zelenienė
Židiniečių skyriaus vedėja

BURIAVIMO STOVYKLA JŪRŲ SKAUTAMS IR SKAUTĖMS

LS Brolijos ir LS Seserijos jūrų skautų,-čių skyriai ir šiemet organizuoja buriavimo stovyklą jūrų skautams,-ėms, jūrų budžiams kandidatams ir gintarėms kandidatėms. Stovykla vyks liepos 1-8 dienomis prie Lake Muskegon, Michigano valstijoje.

Stovyklos viršininke bus dabartinė „Nerijos" jūrų skaučių tunto tuntininkė j.ps. Violeta Paulienė. Dvasios reikalais rūpinsis ilgametis kapelionas vs kun. Antanas Saulaitis; jis taip pat mokys sekstanto skaitymą bei žaidimų pravedimą. Pirmąją pagalbą teikti mokys LS Brolijos jūrų skautų skyriaus vedėjas js dr. Algis Paulius. Uosto komendantas — j. budys Darius Dirmantas. Vyriausias instruktorius — j. budys Audrius Rūbas. Instruktorių štabas sudarytas iš jaunųjų j. budžių ir j. budžių kandidatų, vienos gintarės, skauto vyčio ir dviejų jūrų skaučių. Pasibaigus buriavimo stovyklai, visi dalyviai vyks į Chicagos tuntų stovyklą, vyksiančią Rako stovyklavietėje Custer, MI, liepos 8-22 dienomis.

Visais buriavimo stovyklos reikalais prašoma kreiptis į stovyklos viršininkę j.ps. Violetą Paulienę, tel. 584-5527.

BROLĮ STASĮ RADŽIŪNĄ PRISIMENANT

A. a. s. Stasys Radžiūnas ir dukra vyr. skautė Rūta.

A. a. skautininko Stasio Radžiūno staigi ir netikėta mirtis 1988 m. birželio mėn. pradžioje sukrėtė ne tik Omahos skautiškąją šeimą, bet ir visus jį pažinojusius.

Brolis Stasys buvo gimęs 1927.IV.3. Maišymų km., Rudaminos valsčiuje, Seinų apskrityje. Vokietijoje, Hanau stovykloje, 1948 m. įstojo į LSS „Geležinio Vilko" tunto Dr. J. Basanavičiaus draugovę. Skauto įžodį davė 1948 m. V.16 d.; ėjo skiltininko ir draugovės adjutanto pareigas.

Atvykęs į JAV-es, Omaha, Nebraska, talkino lietuvių skautų organizavime. Skautų vyčio įžodį davė 1953 metais. Vadovavo „Taurų" skautų skilčiai, o 1955 metais buvo išrinktas Dariaus-Girėno sk. vyčių būrelio vadu. Būreliui su pertraukomis vadovavo nuo 1961 m. iki 1979 m. Vietininkijai vadovavo nuo 1979 m. iki 1981 m. Stovyklavo III-je, IV-je ir VI-je Tautinėse stovyklose. Dalyvavo I ir III-je Tuntininkų - vietininkų konferencijoje. LSS vadovybės apdovanotas **Už nuopelnus** ordinu. Eilėmis bendradarbiavo „Skautų aide", „Drauge" ir „Karyje". Paskutinius porą metų rašė „Skautybės kelyje" apie Omahos skautus — „Iš palapinės prerijoje" skyrelyje.

A. a. Stasys nuliūdime paliko žmoną Marytę, sūnus Eugenijų ir Adį, dukrą Rūtą Rauber ir jos vyrą Robertą, tėvą Antaną. Lietuvoje liko motina ir sesuo Irena ir jos šeima.

A. a. Stasys mėgo lietuvišką dainą ir priklausė chorui „Rambynui". Dalyvavo ir Omahos Ramovėnų veikloje. Du mėn. prieš mirtį buvo išrinktas Lietuvių Bendruomenės Omahos apylinkės pirmininku.

Omahos skautai ir skautės su a.a. Stasiu atsisveikino birželio 6 d. laidotuvių namuose. Skautininkas Jonas Šarka perskaitė Stasio eilėraštį, kurį jis buvo palikęs dukrai, prašydamas pasiųsti jį spaudai. Prie karsto garbės sargyboje budėjo skautininkai, skautai vyčiai ir vyr. skautės. Po trumpos J. Šarkos atsisveikinimo kalbos, visi kartu sugiedojo „Ateina naktis".

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

STOVYKLOS

Liepos 1-7 d. — ASS Sukaktuvinė 65 m. stovykla ir studijų dienos Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos 1-8 d. — Buriavimo stovykla jūrų skautams,-ėms, Muskogan, MI.

Liepos 8-22 d. — Chicagos tuntų stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos 29 - rugpjūčio 8 d. — Jubiliejinė 40 metų Europos rajono stovykla Anglijoje, Lietuvių Sodyboje.

Rugpjūčio 5-12 d. — „Ąžuolo" ir „Gintaro" vadovų,-ių mokykla Californijos skautų stovyklavietėje „Rambyne".

Spalio 6-9 d. — IV-toji Tuntininkų konferencija Beaumont, OH.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.o.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Lietuvos kaimynė

GUDIJA

Lietuvių tauta – rami ir taiki. Mes norime su visais gerai sugyventi, ypač su kaimynais, juo labiau dabar, kai reikia jungtinėmis jėgomis kovoti prieš bendrą pavergėją – komunistinę Maskvą, kurios vergija žiauri. Visi jaučiame daug prielankumo ukrainiečiams, kurie nuoširdžiai jungiasi su lietuviais laisvės pastangose. Taip pat negalime pamiršti kitų mūsų kaimynų gudų. Jų tarpe yra lietuviams labai artimų asmenybių. Čia pat Chicagoje yra gudų veikėjų, išėjusių mokslus lietuviškose mokyklose, gerai išmokusių lietuvių kalbą.

Illinois valstijoje veikia Amerikos gudų sąjunga, Chicagos moterų gudų sąjunga, Illinois gudų jaunimo sąjunga, Amerikos gudų veteranų sąjunga. Visos šios sąjungos yra sudariusios Gudų koordinacinį komitetą, kuris kovo mėnesį išsiuntinėjo raštus laikraščiams ir komunikacijos įstaigoms prašydamas, kad jų krašto nevadintų Stalino parinktuoju vardu Byelorussia, o vadintų Bielarus. Jie pridėjo informaciją, kad jų tėvų žemė nuo šiaurės iki pietų nusitęsia per 560 kilometrų ir per 650 kilometrų nuo vakarų į rytus. Iš viso jie paskelbė, kad Gudija turi 380,000 kvadratinių kilometrų. Tame aplinkraštyje paskelbta, kad Gudija yra didesnė savo teritorija už Čekoslovakiją, Bulgariją, Vengriją, Graikiją, Portugaliją ir savo plotu didesnė negu Danija, Olandija, Belgija, Šveicarija ir Liuksamburgas paimti drauge. Gyventojų Gudija turi 10 milijonų, dar 2 milijonai gudų gyvena kitose Sovietų respublikose. Arti 8 milijonų esą pasklildusių po visą pasaulį. Gudijos sostinė – Minskas, turį 1,300,000 gyventojų.

*

Sutikime, kad tame aplinkrašty gudų paskelbti duomenys kiek optimistiški, bet visgi tai stambi tauta, didelė valstybė, mums gana draugiška. Mes mielai su gudais norime bendradarbiauti. Jų artumą lietuviams gali be kitko rodyti, kad jie net savo herbu laiko tą patį Vytį.

Gudai Chicagoje balandžio 2 d. turėjo savo banketą, minėdami 71 m. sukaktį nuo Gudijos nepriklausomybės paskelbimo. To minėjimo šūkis buvo „Solidarumas ir parama", nukreipiant tą dėmesį į Gudijoje patriotus, kovojančius dėl laisvės prieš Maskvos okupaciją. Jie paskelbė, kad vasario 19 d. Minske įvyko demonstracija, kurioje, kaip skelbė Reuterio agentūra, dalyvavo apie 30,000 žmonių. Kartu buvo net ir eilė pareigūnų drauge su miesto meru Vladzim Michassievičium.

Į nepriklausomybės minėjimą Chicagoje gudai buvo pasikvietę savo tautos mokslininką, žurnalistą, rašytoją, redaktorių dr. Jan Zaprudnik iš New Yorko. Gudai Chicagoje Daley centre buvo tuo metu suruošę savo parodą.

Savo aplinkraštyje Gudų koordinacinis komitetas nusiskundė, kad Gudija yra labiausiai Maskvos skriaudžiamas kraštas – jai net atimtas tikrasis vardas, savoji kalba, jų kultūrinis ir etninis paveldėjimas, jų istorija. Maskva varo įtemptą rusifikaciją. Gudai negali naudoti savo kalbos įstaigose, mokyklose. Maskva visus juos nori paversti rusais. Neleidžiama net spausdinti gudų ir kitų kalbų žodynų, mokyklose dėstoma tik apie rusų herojus, poetus, rašytojus ir kitus. Jaunimui brukama rusų kalba ir kultūra. Illinois gudų koordinacinis komitetas savo rašte paskelbė: „Mes, gudai, esame užaliarmuoti, kad mūsų kraštas yra Rusijos praryjamas". JAV gudai skelbia, kad Lenkijos Solidarumo sąjūdis jiems atnešė naujo įkvėpimo laisvės pastangoms. Apgailestauja, kad apie Gudiją dar negausiai skelbiama komunikacijos priemonėse, bet pasiguodžia, kad dabar jau pradeda skardėti, o Sovietų spaudoje jau imami kritikuoti jų reikalavimai savo kalbos, savo herbo, savo baltos – raudonos – baltos vėliavos.

Gilų įspūdį daro gudams netoli Minsko, Kšropaty vietovėje atrasti kapai šimtų tūkstančių gudų, tarp 1917 ir 1941 metų nužudytų Stalino slaptosios policijos. Amerikos gudai labai susirūpinę dėl savo tautos ir valstybės likimo.

*

Ypač sunki katalikų Bažnyčios padėtis. Katalikai verčiami tapti pravoslavais, kurių Bažnyčia artimesnė Maskvai. Katalikų bažnyčios konfiskuotos, o ir turimos neleidžiamos remontuoti. Keston kolegija skelbia, kad viena bažnyčia — Dievo Motinos Gimimo – konfiskuota 1920 m., grąžinta 1989 m. Kita katalikų bažnyčia – Šv. Kryžiaus Išaukštinimo – grąžinta katalikams Minske, bet dabar, kaip skelbia Illinois gudų aplinkraštis, rytų Gudijoje tėra tik dvi atdaros katalikų bažnyčios ir jose daugiau yra lenkų kunigų. Keston kolegijos žiniomis, vakarų Gudijoje atidarytos dar trys katalikų bažnyčios. Kai kurios bažnyčios paverstos sandėliais, pamaldos būna kapinėse. 1988 m. į Udelo buvo atvykęs lenkų vyskupas pirmą kartą per 50 metų. Tūkstančiai katalikų dalyvavo mišiose. Sutvirtinimą priėmė 1,100 žmonių, apie 350 vaikų priėjo šv. Komunijos. Amerikos gudai gauna iš artimųjų laiškus, kad žadama atidaryti ir dar kai kurias bažnyčias, tik nedaug vilčių gauti gudą kunigą, numatomas lenko kunigo atvykimas.

*

Gudijoje yra įsisteigęs tautinis Perestroikos sąjūdis, pasivadinęs „Adradziennie" („Atgimimas"), kuris savo laikrašty „Noviny" (Naujienos) pareikalavo didesnės laisvės Bažnyčiai, o taip pat ir laisvės gudų tautinei kultūrai, tradicijoms, primenant, kad Gudijoje yra buvusi didelė religinė tolerancija, kur galėjo tarpti įvairios tikybos. Primenama, kad Gudijoje yra didelis skaičius rytų apeigų katalikų ir jie turi turėti daugiau laisvės. Jeigu valstybė atskirta nuo Bažnyčios, tai ir ateistai neturi gauti valstybinės paramos. „Adradzienie" pareikalavo laisvės leisti religinę ir tautinę literatūrą, pareikalavo laisvės religiniam auklėjimui, laisvės ruošti misijas, steigti ligonines, labdaros draugijas.

Gudai džiaugiasi, kad lietuviai ir gudai gražiai bendradarbiauja. Vilniuje šiemet įvyko Gudijos jaunimo suvažiavimas, kur iš 666 į tą Gudijos jaunimo susiviejimą buvo atvykę net 242 delegatai. Čia jie galėjo platinti savo biuletenį, medalius su tautiniu Gudijos herbu, ženklelius, emblemas. Suvažiavimas tęsėsi 2 dienas. Jame dalyvavo 38 svečiai iš Talino, Maskvos, Kijevo. Sveikino lietuvių Sąjūdžio atstovas, Liet. Kultūros fondo pirm. Č. Kudaba. Suvažiavimą aprašė Lietuvos spauda „Noriu kalbėti gimtąja kalba".

Juoz. Pr.

PRELATUI JONUI BALKŪNUI IŠKELIAVUS AMŽINYBĖN

(Pabaiga)

JUOZAS B. LAUČKA

Jungtinio darbo dirvonuose

Nuo JAV pripažinimo Lietuvos de jure iki 1940 metų tragiškojo birželio Amerikos lietuvių visuomenėje nebuvo vadinamo bendro, jungtinio darbo srovių sutarto bendradarbiavimo. Sakyčiau, net vengta bendrinių, nepasaulėžiūrinių organizacijų. Katalikų visuomenė turėjo karčios patirties iš ankstesnių laikų bendros veiklos. Tiesa, atsirasdavo bendrų spontaniškų renginių, atsiliepiant į visą tautą sukrečiančius įvykius. Vienas toks atvejis buvo 1938 m. kovo mėnesį – Lenkijos ultimatumas Lietuvai dėl diplomatinių santykių užmezgimo. Tada New Yorko didžiulės Cooper salės scenoje sėdėjo ir kalbas sakė katalikų, tautininkų, sandariečių, socialistų ir komunistų atsakingi veikėjai. Tą masinį mitingą, sulaukusį didžiosios New Yorko spaudos dėmesio, sukvietė penkių lietuvių laikraščių redaktorių komitetas, susidaręs „Amerikos" laikraščio pastogėje. Lietuvos gynimo reikalui tada aukojo ir komunistai. Pagrindinis kalbėtojas tame mitinge buvo velionis, nepagailėjęs savo karštame žodyje Dievo jam duoto iškalbingumo. Kalbėdamas bendrame renginyje, velionis akivaizdžiai liudijo, kad katalikų visuomenė negyvena gete, kad ji ėjo ir eina į jungtinį darbą, kai to šaukiasi tautos gerovė.

Gynė velionis ir Lietuvos katalikų teises švietimo ir organizacijų srityje. 1938 metų vasarą jis vadovavo Amerikos lietuvių katalikų delegacijai pas prezidentą Antaną Smetoną. Susitikime Užulėnio ūkyje prezidentas prašytas neleisti vyriausybei varžyti pavasarininkų ir ateitininkų veiklos. Delegacijos sudėtyje buvo ir prelato bendradarbis Antanas J. Mažeika, Lietuvos vyčių žymus veikėjas.

Okupacijai sukausčius Lietuvą

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 metų birželio 15 dieną, velionis tuojau stojo į pirmąsias Lietuvos ir jos žmonių teisių gynimo gretas. Pirmutinis New Yorko lietuvių masinis susirinkimas protestui prieš Sovietus įvyko dar tą pačią savaitę Maspetho parapijos ribose buvusioje didžiulėje Clinton Park salėje. Ir vėl jungtinis lietuvių susibūrimas, tik jau be komunistų ir jų rėmėjų, kurių laikraštis „Laisvė" tada džiūgavo dėl Lietuvą ištikusios tragedijos. Tuojau padaryti žygiai sukurti centrinį veiklos organą, kuris jungtų visas patriotines organizacijas Lietuvai gelbėti, nepriklausomybės ir laisvės bylai ginti.

Velionis tada buvo Kunigų vienybės sekretorius. Jo žodis daug reiškė katalikų organizuotai visuomenei. 1940 metų rugpjūčio 6 dieną Kunigų vienybės suvažiavimas priėmė prel. Balkūno pasiūlytą rezoliuciją jungtinės veiklos reikalu. Šis nutarimas sustiprino L.K. federacijos valdybos apsisprendimą siekti visų patriotinių organizacijų susijungimo didžiajam tikslui — jungtinė veikla Lietuvai laisvinti.

1940 metų rugpjūčio 8-9 dienomis A.L.K. federacijos tarybos suvažiavime Pittsburghe kun. Balkūnas pranešė apie Kunigų vienybės pasisakymą bendro darbo reikalu, o tuometinis federacijos sekretorius Leonardas Šimutis, tarybos nariams pasisakius svarstomu klausimu, pasiūlė tuojau steigti Lietuvai gelbėti tarybą, kuri jungtų „visas geriausias ir ryžtingiausias Amerikos lietuvių pajėgas ir visas grupes, aiškiai stovinčias už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, ir pasižada šiam tikslui sutartinai dirbti". Siūlymas priimtas, o nutarimui vykdyti išrinkti trys federacijos valdybos nariai (L. Šimutis, kun. J. Švagždys ir J.B. Laučka). Tarybos suvažiavime dalyvavo apie 40 asmenų, iš kurių tik keletas gyvųjų pasaulyje liko.

Tų metų rugpjūčio 10 dieną Pittsburghe trys federacijos atstovai susitiko su tautininkų ir sandariečių atstovais. Tą pačią dieną vieningai susitarta steigti Lietuvai gelbėti tarybą, kuri po kelių mėnesių pasivadino Amerikos lietuvių taryba. Socialistai įsijungė spalio viduryje, nuvykus Amerikos lietuvių delegacijai pas prezidentą Franklina D. Rooseveltą. Velionis daugeliu atvejų taryboje atstovavo Kat. federacijai ar Liet. katalikų susivienijimui.

Tremtinių, pabėgėlių pagalbos telkime

Būdamas Kunigų vienybės sekretorium, velionis išvystė plačios apimties veiklą. Sustiprinti ryšiai su Amerikos katalikų vyskupų centrine įstaiga Washingtone ir jų vadovautomis institucijomis krašte. Jau 1940 metų rudenį jis išsiuntinėjo išsamų memorandumą apie tuometinę okupuotos Lietuvos padėtį visiems vyskupams ir įvairioms įstaigoms. To leidinio anglų kalba paskleista 12,000 egzempliorių. Lankėsi jis kelis kartus Washingtone katalikų centrinėje įstaigoje, ieškodamas Lietuvai ginti daugiau amerikiečių talkininkų. Siekta ir finansinės paramos pirmiesiems Lietuvos pabėgėliams (kunigams ir pasauliečiams) ir Lietuvos pasiuntinybei Vatikane išlaikyti. Tuo reikalu lapkričio pradžioje Balkūnas drauge su kunigais Karalium, Končium ir Čepukaičiu Chicagoje lankėsi pas arkivyskupą Samuel Stritchą, tuometinį Amerikos vyskupų administracinės tarybos pirmininką. 1941 metų žiemą ir pavasarį velionis kelis kartus vyksta į sostinę, varsto daugelio įstaigų duris moralinės ir medžiaginės paramos Lietuvai reikalu. Pagaliau tų metų liepos mėnesį velioniui vyskupų vadovybė pranešė, kad prašytoji parama paskirta ir bus paskirstyta per Vatikaną.

1941 metų rugpjūčio 6 d. Kunigų vienybės seime jo pirmininkas kun. Pranas Juras savo pranešime pažymėjo, kad sekretorius kun. J. Balkūnas nesigailėjo „nei savo sveikatos, nei laiko, nei savo lėšų... Bažnyčios ir kenčiančios Lietuvos labui".

Neapleido velionis ir vietinių organizacijų susirinkimų valdybų posėdžių, kelionių į tolimesnes ir artimesnes vietas. 1941 metais velionis buvo Kunigų vienybės centro sekretorius, biuletenio redaktorius ir pabėgėliais rūpintis komisijos reikalų vedėjas.

Velionis yra ir vienas pagrindinių Balfo steigėjų, pirmosios Balfo 20 steigėjų – direktorių tarybos narys, kelių kitų tarybų ir valdybų narys, ėjęs ir pirmininko pareigas, kan. Končiui lankantis užsienyje ar šiaip išvykus ilgesniam laikui.

Lietuvių konferencijos Pittsburghe (1943 m. rugsėjo mėnesį) nutarimu, Balfo steigimas buvo patikėtas Altos vadovybei, kuri tuojau ir ėmėsi žygių steigimo reikalu. 1943 m. lapkričio mėn. velionis Chicagoje tuo tikslu dalyvavo pasitarime su Lietuvos įgaliotu ministeriu P. Žadeikiu, Leonardu Šimučiu, prel. Ignu Albavičium, dr. Pijum Grigaičiu, Antanu Oliu, Mykolu Vaidyla ir kitais veikėjais. Atlikus paruošiamuosius darbus, kuriuose velionis atstovavo kunigų vienybės šalpos komisijai, 1944 m. kovo 25 dieną Chicagoje įvyko Balfo steigiamasis susirinkimas. Velionis dėl ligos jame negalėjo dalyvauti, bet buvo išrinktas direktorių tarybos nariu, kaip vienas organizacijos steigėjų.

Velioniui būnant Balfo vadovybėje, 1946-1948 metais daug veikta išvietintų asmenų įsileidimo ir įkurdinimo įstatymo Kongrese priėmimu. Velionis buvo didelis talkininkas pirmininkui kan. J.B. Končiui. Daugiausia jam teko palaikyti santykius su religinių organizacijų ir kitų tautybių šalpos institucijomis. Lankėsi įvairiose šalies vietovėse tarporganizaciniuose suvažiavimuose, stengdamasis įsileidimo ir įkurdinimo įstatymo projektui laimėti kiek galima platesnės visuomenės pritarimą. Pagaliau 1948 metų vasarą Kongresas priėmė vadinamą DP įstatymą, kurio vykdymo rėmuose Amerikoje susilaukėme apie 30,000 lietuvių – naujosios lietuvių išeivijos kartos.

Naujoji atkeliavusi lietuvių karta, bent jos žymi dauguma, nepasitenkino atrasta Amerikos lietuvių organizacinio gyvenimo „santvarka". Jos žymesni vadovai norėjo tuojau organizuoti Lietuvių bendruomenę, remdamiesi Vliko paskelbta lietuvių tautos charta. Tuo tarpu ankstesnės kartos lietuvių visuomenininkai su maža išimtimi nesiskubino entuziastiškai tuojau pritarti Bendruomenės organizavimui. Velionis prelatas Balkūnas buvo kitokio nusistatymo. Kaip Juozas Brazaitis vienoje paskaitoje pažymėjo, prel. Balkūnas savo charakteriu buvo jautrus ir atviras naujoms idėjoms, kad jis „naują idėją sugeba greitai pasisavinti ir paversti ją savo įsitikinimų dalimi". Velionis buvo jei ne pirmasis, tai tikrai vienas pirmųjų ankstesnės kartos veikėjų ir vadovų, naujai idėjai pritaręs ir visu nuoširdumu, sakyčiau, balkūniška aistra stojęs į Bendruomenės organizavimo darbą.

1951 metų balandžio mėnesį New Yorke jis buvo vienbalsiai išrinktas Laikino organizacinio komiteto (Loko) pirmininku. Jo artimiausias entuziastiškas talkininkas šiame darbe buvo dr. Petras Vileišis. Iš kunigų daugiausia talkininkavo prelatai I. Albavičius iš Chicagos ir P. Juras iš Lawrence. Vėl daug kelionių, posėdžių, pasitarimų – visur tame žygyje veikliai reiškiasi Loko pirmininkas. Prelato darbas buvo našus. Per porą metų susiorganizavo JAV Lietuvių bendruomenė. Kelis kartus prelatas išrinktas jos tarybos nariu, o vėliau Bendruomenės garbės pirmininku. Jo vardas ir įtaka visuomenėje daug padėjo Bendruomenei įsitvirtinti. Gal prelatui ir nejauku buvo, kai PLB 1972 metų seime Washingtone jis buvo sutikęs būti kandidatu į valdybą, bet „užkulisyje" sudaryta grupė parodė savo galią – prelatui pritrūko vieno balso... Bet jis liko ištikimas bendruomenininkas.

Velionis nuoširdžiai rėmė ir Vliką, ypač būdamas Tautos fondo pirmininkas apie 20 metų. Rėmė ir Lietuvių fondą.

Nežinojo, kaip atsisakyti

Velionis daugeliu atžvilgių man priminė kan. Tumą-Vaižgantą, ėjusį visur, kur tik šaukė meilė Lietuvai, savo tautai, savo Bažnyčiai. Kas tik kvietė, prašė jo talkos, Balkūnas nesugebėjo ištarti žodžio „ne". Prel. Kazimieras Urbonavičius (Kmitas) 1948 m. redakciniame straipsnyje „Darbininke", sveikindamas kun. Balkūną su prelatūra, linkėjo naujam prelatui išmokti kartais pasakyti ir žodį NE visiems jį kviečiantiems į valdybas, renginius su prakalbomis, į pamaldas su pamokslu, nes to reikalaujanti jo sveikata, labai svarbi ir visuomenės gerovei. Vargu ar prel. Balkūnas kada nors tuo savo vyresnio kunigo patarimu pasinaudojo.

Buvo labai mėgiamas pamokslininkas ne tik tarp lietuvių. Keliose katedrose jis yra sakęs patrauklius pamokslus Lietuvos švenčių proga. Savieji daugiausia jį apkraudavo atsakingo reprezentavimo našta net ir vėlyvo amžiaus dienomis. Kviečia Vlikas jį su pamokslu savo seime. Neatsisako. Kviečia Bendruomenė į savo veiklos 30 metų sukakties minėjimą Detroite su pamokslu. Taip pat neatsisako. Prašo ateitininkai tarti atidarymo maldą 70 metų jubiliejiniame kongrese Chicagoje. Skrenda, nors sveikata ir ne per stipriausia. 1966 metais vadovavo Amerikos lietuvių suvažiavimui-kongresui Washingtone ir Šiluvos koplyčios pašventinimo iškilmių suruošimui. Dalyvavo šv. Kazimiero jubiliejinėse iškilmėse Romoje. 1985 metų Balfo seime Wa-

(Nukelta į 4 psl.)

ŽVILGSNIS Į SUGRĮŽIMŲ VASARĄ

KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ-LELEŠIŪTĖ

9

Tik smagaus pasivaikščiojimo atstumas nuo Krėvės tėviškės iki Gilšės ežero. Vienas iš pirmųjų Krėvės aprašytų padavimų ir yra apie tą ežerą. Prisimeni? Jame žuvo bernelis ir jo jauna bajoraitė žmonelė. Už tai, kad jis iš meilės jai nužudė tris vaizbūnus ir pasisavino jų nesuskaitomus turtus. Nors saulelė kaitri švietė, bet vakarys ežere smarkias bangas supūtė, tai ir nepamatėme nei nuskendusio dvaro aukštų bokštų, nei vaizbūnų nesuskaitomų turtų.

Merkinėje

Merkinė 1569 m. gavo Magdeburgo miesto teises. Ribos buvo atžymėtos keturiais stulpais. Iš jų du originalūs yra išlikę iki šiandien. Vienas dešinėje Subartonių plento, kitas prie Gudakaimio kelio. Jie primena, prieš tris šimtmečius Merkinės miestą, buvusį garsų, gražų, viliojantį ne tik kunigaikščius, bet ir karalius.

Sustoję netoli piliakalnio, pro krūmus, nudžiūvusias šakas, per Stangės upokšnio klampynę vos užsikapstom ant piliakalnio. Ten trys Vilniaus Dailės mokyklos studentai, pasistatę molbertus, tapo kiekvieno akį patraukiančią dangaus, žemės ir vandens draugystę. Vienas iš jų nešioja trispalvės spalvų lengvą nertinį. Kalbamės. Pasakoja, kaip labai trūksta tapybai medžiagų, o ypač teptukų, geros kokybės dažų. Pasakau, kad man patinka jo nertinukas. „Gražus! ar ne", atsako. – „Gal parduotute man jį?" klausiu. „Šitą? Už jokius pinigus!" „O už geros kokybės teptukus, dažus?" „Už nieką nemainysiu". Tada susimąsto ir nukreipia žvilgsnį nuo manęs į žaliąsias santakos lankas ir bando jas drobėje išpiešti.

Senovėje Merkinė buvo labai svečių mėgiama dėl nuostabiai gražių apylinkių, dėl pravestų gerų kelių. Vytautas Didysis 1418 m. atšventė Kalėdas Merkinėje. Po trejų metų čekų pasiuntiniai čia atvyko, siūlydami Vytautui karaliaus karūną ir sostą. Vladislovas IV Vaza – Jogailos ir Sofijos Alšėniškės vaikaitis – dar karalaičiu būdamas lankydavosi ir pabūdavo Merkinėj. Lankėsi jis, gyveno jau ir būdamas Lenkijos karaliumi. Jis ir mirė Merkinėje 1648 gegužės 20 d. Šauni buvo Merkinė! 1921 rudenį Krėvės ir kun. J. Bakšio rūpesčiu įsteigta vidurinė mokykla.

Dabar Merkinė sunykusi, nuniokota karų, nuteriota carų okupacijų, suvarginta badmečių, marų. Iš anų dienų liko tik 1615 m. statyta bažnyčia, liko žmonėse tikėjimas, liko ir gamtos grožis ir nepaprastai turtinga ir skaudi istorija. Po švedų karo caras įsakė atimti viską iš gyventojų, o kas nepaimama – sudeginti. Didysis maras vis sėmė savo aukas. Nepriklausomybę atgavus, lenkai skriaudė, net ir žudė merkiniečius. Merkinės pušynų rausvi pušų kamienai smigte sminga į aukštumas. Švarus miškas. Be krūmokšnių. Tik samanėlė ar žolė dengia žemę. Viename tokių miškų mus šaukia „Girios aidas". Tai miškininkų rūpesčiu įrengta poilsio vieta ir miškininkystės propagavimo namai. Stovi platus dviaukštis namas ant medinės „kojos". Papuošęs kreigą ne žirgeliais, o briedžių ragais. Ir pastogėse ir apie namelį – balkonėliai lietuviškų raštų tvorelės. Pagrindiniame namų pastate įrengti beržo, pušies, eglės medžioklės kambariai. Languose vitražai. Filmais, paskaitomis, parodomis supažindinama visuomenė, moksleiviai su mišku. Susipažinus pamilstama, reikalui esant teikiama globa miškui. „Girios aido" aplinka išdabinta liaudies meistrų medžio skulptūromis. Jose vyksta Eglės žalčių karalienės drama. Rausvuose begonijų žieduose Žilvinas, banga išbangavęs, kalbina Eglutę. Skersai tako žaltelių namai po vėsiu šiaudų stogu. O ten Eglė su vaikais stogastulpiuose įamžinti. Ar matai, kaip jos broliai su dalgiais skuba į pajūrį? Prabėga lengvas vėjelis ir pušų viršūnės lyg jūra suošia.

Gudų giria

Mus supa Gudų giria. Ji tiesiasi nuo Varėnos iki Merkinės. Bėga panemune pro Katra ir Nočia upes Gudijoje. Pro Eišiškes ji grįžta į Varėną. Kas yra giria? Giria yra miškas, kuriame auga ne tik lapuočiai, bet ir spygliuočiai. Kita girios prasmė yra – miškų masyvas. Šie abu apibūdinimai tinka Gudų giriai, kuri užima apie 150,000 ha. Gudų giria dengia žiluosius kerpsamanių patalus, apaugina smilgom s smėlio kopas, braidžioja didžiajame Čepkelių raiste, gaubia Raigardo slėnį. Užsirūstinęs Dievulis puošnų Raigardo miestą į žemės vidurius nugramzdino. Tik retsykiais išgirsi jo prasmegusios bažnyčios varpų skambėjimą, jų ilgesingą laukimą pasaulio pabaigos. Tada Raigardo miestas vėl iškils, visu savo puošnumu, į žemės paviršių. O kiti liudija, kad ne miestas,o ežeras nuskendo su bangomis, su paviršiaus ripuliukais. Krėvė visus tuos įvairius Raigardo „gyvenimus" knygon surašė. Čiurlionis labai mėgęs juo grožėtis triptikan perkėlė su upeliais, pievomis, dirvomis, medžiais.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

NAUJA VALDYBA

LB-nės Cape Codo apylinkė gegužės 24 d. įvykusiame susirinkime išrinko naują valdybą: Alfonsas Petrutis — pirmininkas, Genovaitė Treinienė ir Regina Petrutienė — vicepirmininkės, Irena Jansonienė, Bronius Markeliūnas, Elena Strazdienė ir Edvardas Šakalys — nariai. Ekonomistas dr. Eduardas Jansonas įeina į valdybą, kaip Lietuvių Fondo įgaliotinis Cape Codui.

Ilgametis apylinkės pirmininkas Vladas Židžiūnas nesutiko toliau būti kandidatu, taip pat atsisakė ir Dalia Pautienienė. Jiems pareikšta padėka už darbą apylinkės reikalų tvarkyme.

MINĖJIMAS IR AUKOS

Lietuvos Vyčių 27-sios kuopos Norwoode birželio 4 d. surengtame Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje ir salėje Tragiškųjų birželio įvykių minėjime kalbėjo vienuolė Ona Mikailaitė iš Putnam, CT. Jos kalbos tema — „Lietuvių tautos kančios, tikėjimo akimis žvelgiant". Minėjime aukų surinkta: Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžiui 155 dol., Lietuvių Informacijos centrui 30 dol., Lietuvos Vyčiams 25 dol., viso 210 dol.

ŠAULIŲ IŠKYLA

Naujosios Anglijos šaulių Trakų rinktinė kiekvieną pavasarį organizuoja iškylą į gamtą. Šiemet tokia iškyla įvyko birželio 4 d. Romuvos parke Brocktone. Joje dalyvavo Jono Vanagaičio, Dr. Vinco Kudirkos ir Martyno Jankaus šaulių kuopos su savo giminėmis ir draugais iš Bostono, Worcesterio ir Brocktono. Dalyvių tarpe buvo ir svečių iš Lietuvos.

— Iškyloje pasivaišinta Martyno Jankaus šaulių kuopos pirmininkės Stasės Gofensienės paruoštais lietuviškais užkandžiais, atsigaivinta gėrimais, pasidalinta mintimis įvairiais aktualiais reikalais, pravestos šaudymo varžybos, kuriose dalyvavo 13 šaulių. Pirmoji vieta teko Juliui Maskeliūnui iš Worcesterio, antroji — Juozui Blažiui iš Holliston, trečioji — Petrui Štarui iš Worcesterio.

Rinktinės pirmininkas Algirdas Zenkus supažindino iškylos dalyvius su artimiausiais rinktinės darbais ir užmojais.

J. MATERO AUKA

Marijos Janonienės iš Brocktono sūnus Juozas Materas, gyvenantis ir dirbantis Californijoje, per „Laisvės Varpą" paaukojo Tautos fondui 500 dol. Aukotojas yra viduriniosios kartos atstovas, mokslus išėjęs jau šiame krašte, bet nenutolęs nuo lietuviškų reikalų. Jis dosniai remia įvairias mūsų institucijas: Lietuvių fondą, Vasario 16-sios gimnaziją, Lietuvių katedrą, vienuolynus ir kt. Tai pavyzdys kitiems viduriniosios kartos atstovams, gražiai prasigyvenusiems, kaip galima ir reikia prisidėti prie lietuviškos veiklos.

MIRĖ LINAS DAUGĖLA

Po ilgos ir sunkios ligos birželio 9 d. Bedforde, N.H. mirė Linas Daugėla, sol. Stasės ir inž. Kazio Daugėlų sūnus. Jo gyvybė pakirsta, sulaukus tik 38-rių metų.

„LAISVĖS VARPAS"

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra „Laisvės Varpo" lietuvių radijo programa. Ji perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00 - 10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV - FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (308) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898.

P.V.

FELICIJĄ ČESONIENĘ AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

A.a. Felicija Česonienė

Šiemet Baltimorės lietuviai kaip rudenio lapai krinta ir krinta kapo duobėn. Ypač šį pavasarį. Vieną kovo mėnesio savaitę net penkios laidotuvės įvyko. Mirtis tikrai šienauja Baltimorėje.

Gegužės 18 d. nuo kraujo išsiliejimo smegenyse netikėtai mirė a.a. Felicija Česonienė-Narušytė. Tai buvo šviesi, kultūringa ir miela asmenybė. Buvo didelė knygos mėgėja. Mėgo daug skaityti. Prieš pat mirtį, jau nustojusi sąmonės, buvo rasta su knyga rankoje.

Velionė gimė 1914 spalio 27 d. Rinkotų kaime, prie Dusios ežero, Alytaus apskrityje. Kurį laiką studijavo mediciną Vytauto D. universitete Kaune. 1935 m. Simne ištekėjo už Antano Česonio, stambaus ūkininko. Karo metu, sovietams vėl besiveržiant Lietuvon, Česoniams, kaip ir daugeliui kitų lietuvių, teko bėgti Vokietijon, iš kur 1949 m. atvyko Baltimorėn ir čia įsikūrė.

Česoniai užaugino ir išmokslino du sūnus — Rimą ir Kęstutį. Abu jie baigė Baltimorės karaliaus Mindaugo šeštadienio mokyklą ir abu yra pasižymėję visuomenės veikėjai. Rimas buvo Grand Rapids LB apylinės pirmininkas, vėliau JAV LB krašto valdybos narys, LB tarybos narys, o dabar yra Atlantos LB apylinkės pirmininkas. Prez. Carteris buvo paskyręs jį į JAV delegaciją Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Madride. Kęstutis nuolat išrenkamas į Baltimorės LB apylinkės valdybą, o taip pat yra aktyvus Baltimorės lietuvių muziejaus veikloje ir organizuojant Baltimorės miesto lietuvių kasmetinius festivalius. Be šių dviejų sūnų velionė paliko dar šešis vaikaičius. Ok. Lietuvoje liko brolis Juozas ir sesuo Janė, kuri visai neseniai, prieš Kalėdas, buvo aplankiusi dar tuomet sveiką ir gyvą seserį Feliciją. O išeivijoje dar liko brolis Vytautas, gyvenąs prie Hamiltono Kanadoje.

Velionės vyras Antanas taip pat staiga mirė nuo kraujo išsiliejimo smegenyse 1963 m. gegužės 12 d. Jis irgi buvo veikli asmenybė. Daugelį metų buvo vietinio Tautinės sąjungos skyriaus pirmininkas, platino lietuvišką spaudą, medžiojo prenumeratorius Lietuvių enciklopedijai ir t.t. Pati velionė nuo pat jaunystės dienų buvo uoli ateitininkė. Išeivijoje visą laiką priklausė Baltimorės ateitininkų sendraugių skyriui.

A.a. Felicija Česonienė buvo palaidota gegužės 22 d. Holy Redeemer kapinėse šalia savo a.a. vyro. Laidotuvių Mišias ir lietuviškas apeigas atliko klebonas kun. Antanas Dranginis. Šermenų metu lankytojai vietoj gėlių suaukojo kun. Kazimiero Pugevičiaus vadovaujamam Lietuvių informacijos centrui 600 dolerių. Po laidotuvių įvykusiam priėmime Lietuvių namuose užuojautos žodį ateitininkų sendraugių vardu tarė Cezaris Surdokas. Be to kalbėjo Edvardas Sakalauskas, LB apylinkės valdybos ir Algis Grintalis Lietuvių muziejaus vardu.

Laidotuvėmis dar nepasibaigė Česonių gyvenimo veikla. Liko pėdos bendruomenėje, liko atmintyje. Toji veikla tęsiasi toliau jų atžalose, nors paskiro žmogaus gyvenimas trumpas. Dėl to norėtųsi baigti šį nekrologą poeto Bern. Brazdžionio posmu:

Į lizdelį vakare sugrįžo
strazdas.
Skęsta balsas jo saulėleidžio
sonatoj.
Į Tave, Tave jau grįžta, Dieve,
Jau ir mūsų, jau ir mūsų
metai.

A. Radžius

Apie Lietuvos pastangas atkurti nepriklausomybę ir vėliausius įvykius mūsų Tėvynėje, „Cape Cod Times" laikraštį informuoja Česlova Šickūnas, Regina Petrutienė ir Edvardas Šakalys. Ši nuotrauka ir ilgokas straipsnis buvo atspausdinti minimo laikraščio gegužės 30 d. laidoje.

PREL. JONUI BALKŪNUI IŠKELIAVUS AMŽINYBĖN

(Atkelta iš 3 psl.)

shingtone aktyviai dalyvauja, pasako įspūdingą pamokslą Tautinėje šventovėje, nors ir labai silpnai jautėsi.

Per metus velionis reiškėsi ir šioje apybraižoje nepaminėtų organizacijų veikloje. Dalyvavo Centro Europos krikščionių demokratų unijos kongrese kaip lietuvių krikščionių demokratų delegacijos narys. Vadovavo Centro ir Rytų Europos tautų kilmės organizacijai. Aktyviai rėmė žygį į Jungtines Tautas. Kalbėjo daugtūkstantiniame masiniame susirinkime Madison Square salėje New Yorke. Žygiavo demonstracijos gretose prie Baltųjų rūmų. Dalyvavo pavergtųjų tautų laisvės reikalu susirinkimuose, demonstracijose, tardamas žodį ar pasakydamas invokaciją. Yra skaitęs invokaciją ir JAV senate minint Vasario 16. Daugelį kartų kalbėjo į Lietuvą per „Amerikos balsą". Beje, nemaža pastangų įdėjo išrūpinant lituviškas laidas „Amerikos balse". Buvo pirmutinis Batuno pirmininkas.

Neužmiršo ir katalikų akcijos

Dirbdamas bendrinėse organizacijose velionis nuoširdžiai rūpinosi ir jam artimos Katalikų Akcijos uždaviniais ir pareigomis. Beveik be pertraukos daugelį metų buvo L. Katalikų federacijos ir Kunigų vienybės valdybose. Matome jį ir federacijos įsteigtame Kultūros institute, Am. L.K. studentų ir profesionalų sąjungoje. Kelerius metus buvo L.K. susivienijimo dvasios pataréju. Aktyviai dalyvavo atkuriant Ateitininkų federaciją. Jis ateitininkas nuo gimnazijos Marijampolės dienų. Atsteigtą Ateitininkų šalpos fondą prelatas ugdė ir globojo keliolika metų. Drauge su vyskupu V. Brizgiu, prelatu J. Končium, kun. S. Raila, prel. J. Karalium kun. K. Pugevičium ir kitais kunigais įkūrė Lietuvių katalikų religinę šalpą. 1966 metais velionis vadovavo lietuvių katalikų kongreso Washingtone rengimo komitetui ir pačiam kongresui, kurio metu pašventinta Tautinėje šventovėje įrengta Šiluvos koplyčia. Atstovaudamas Amerikos lietuviams dalyvavo keliuose tarptautiniuose Eucharistiniuose kongresuose — Budapešte, Barcelonoje, Australijoje — ir vis rasdavo progą Lietuvos vardui paminėti. Dalyvavo ir šv. Kazimiero 500 metų sukakties minėjime Romoje.

Reikšdamasis spaudos pasaulyje publicistiniais ir šiaip aktualiais momento klausimais, velionis be to suredagavo Amerikos lietuvių katalikų metraštį (1941 m.), buvo stambios knygos „Amerikos lietuvių katalikų darbai" (1943 m.) Redakcijos narys. Iš jo straipsnių susidarytų nemaža raštų rinktinė, bet velionis tuo nesidomėjo, nors rėmė savo draugų raštų išleidimą. Jo pamokslai ir publicistiniai straipsniai verti rinktinės.

Vietoj atsisveikinimo žodžio...

Ne kartą prelato vardas daug reiškė ir jam pačiam aktyviai neprisidedant darbu kai kuriose institucijose. Pavyzdžiui, jis buvo vienas iš Lietuvių enciklopedijos garbės komiteto penkių narių.

Vargu ar rasime bent vieną lietuviškos veiklos sritį, kurios prel. Balkūnas nebūtų praturtinęs savo darbu, energija, nuoširdumu, patraukiančia paskata, o dažnai ir finansiškai. Visur jis veikdavo ryžtingai, entuziastiškai. Ryšių su lietuvišku gyvenimu jis nenutraukė ir išėjęs į pensiją iš Maspetho parapijos ir apsigyvenęs St. Petersburge. Stengėsi juos palaikyti, gyvai sekti įvykius Lietuvoje ir pernai apsigyvenus palaimintojo Matulaičio namuose Putname. Dar Velykų dieną buvo žvalus. Rytojaus dieną pasirodė įsigalėjusios piktybinės ligos stiprūs reiškiniai. Medicinos priemonės buvo bejėgės ilgesniam laikui pratęsti prelato reikšmingą viešnagę, pereinamą laikotarpį į Amžinybę.

Tesiilsi ramybėje pas Viešpatį, kurį jis tikėjo, kurio paskelbtas tiesas jis išpažino ir gyvenime vykdė, kiek tik jo dvasinės ir fizinės jėgos leido.

MIDWAY PERKA EASTERN

Chicagos Midway oro linija iš Eastern lėktuvų linijos, kuri dėl streiko bankrutavo, nupirko už 206.5 mil. dol. Philadelphijos aerodrome esančius lėktuvus ir dvi skridimo linijas į Kanadą.

BRANGSTA NAMAI

Chicagoje namų pabrangimas yra didesnis negu JAV pabrangimo vidurkis. Namai, kurie prieš 5 metus kainavo 50,000 dol., dabar yra parduodami ir už 84,000 dol.

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS — GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klijentais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

HELP WANTED

"ATTENTION — HIRING! Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. $17,840 - $69,485. Call 1-602-838-8885. EXT R7765."

Santa Monica, CA ieškomas vyresnio amžiaus žmogus prižiūrėti 50 butų namą ir sugebėt šį tą pataisyti. Bus parūpintas butas ir alga pagal susitarimą. Rekomendacija reikalinga. Rašyti: J. Petrikas, 123 California Ave., Santa Monica, CA 90403.

Waitress position available. Exp. not necessary; p.t. /f.t. Healthy Foods, 3236 S. Halsted
Tel. 326-2724

UPHOLSTERERS
Excellent opportunity. Fine old world custom upholstery workroom looking for experienced upholsterers, cutters & cushion makers who take pride in their work. Good benefits & working conditions. Contact:
PARENTEAU STUDIOS
230 W. Huron St. Chgo, IL
312-337-8015

Pirmą kartą lietuvių kalba:
Italų poezijos antologija
ITALIJOS BALSAI
Sudarė Povilas Gaučys
Redagavo St. Santvaras
Šioje antologijoje telpa 27 poetų kūryba, 200 psl., spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyv. dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

NEW BUFFALO — HARBOR COUNTRY
Beautiful brick ranch peacefully situated in a very exclusive ethnic neighborhood on Galien River. 3 bedrooms, enclosed back porch, newly carpeted & decorated. Attached Garage. $81,500.00
IDEAL LOCATION Walk to town! 2 bedroom ranch. Finished lower level w/knotty pine panelling. Enclosed breezeway, attached garage. Large Lot For A Garden. $59,900.00
MARILYN L. DE VOS
REAL ESATETE, INC.
19 N. Whittaker St.
New Buffalo, MI 49117
Office: (616) 469-2911
Evenings: (616) 469-2954

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996
10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

Jei, prieš atvykstant į JAV, dirbote Vokietijoje nors 18 mėn. ir šiuo metu dar tebedirbate JAV-se, galite gauti pensiją iš Vokietijos. Kreipkitės į: tasta Agency of USA, P.O. Box 346, St. Clair Shores, MI 48080, Tel. 313-773-7529. Kalbėti angliškai arba vokiškai.

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą **dr. Algio Mickūno.** Antroji laida 1983 m. Išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu $4.50. Illinois gyventojai moka $4.75.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Įsigykite istorinius Lietuvos žemėlapius:

1595 m. **G. Mercator** — Lietuva.
1656 m. lietuvių-švedų kautynės prie **Sandomiro.**
1656 m. lietuvių-švedų kautynės prie **Pilypavo.**
1749 m. I. **Nepreckio** Lietuvos žemėlapis
Siektinos nepriklausomos Lietuvos žemėlapis, paruošė **Alg. Gustaitis.**

Neseniai išspausdinti:
1605 m. lietuvių-švedų kautynės prie **Salaspilio.**
Ptolemėjo žemėlapio atspaudas apie **Baltijos** pakraštį.

Žemėlapiuose originalūs įrašai ir jų vertimai lietuviškai. **Alg. Gustaičio** aiškinimai. Visi tie žemėlapiai plakato formato. Kiekvieno kaina su persiuntimu 12 dol. Illinois gyventojai dar prideda 80 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.**

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

Philadelphia ir apyl.

GRAŽUS ABITURIENTŲ BŪRYS

Šiuo metu įtempto darbo vaisiais norėtume pasidžiaugti drauge su mūsų kolonijos gimnazijas baigusiais. Jų šį pavasarį turėjome bene daugiau kaip kitais metais.

Kristina Balten-Baltakytė,

Viktoro ir Leonoros Balten dukra, ką tik baigė Mount Saint Joseph akademiją Flourtowne, Pa. Savo mokyklos laikraščio naujienų skyriaus redaktorė, priklausė prancūzų kalbos klubui, dalyvavo mokyklos chore, aktyviai reiškėsi įvairiuose mokyklų rašytojų seminaruose.

Baigė Vinco Krėvės lituanistinę mokyklą, šoko tautinių šokių grupėje „Aušrinė", dalyvavo dvejose tautinių šokių šventėse. Vasaras praleisdavo skautų stovyklose. Turi vyresnės skautės kaklaraištį. Rudenį studijas tęs Rosemont kolegijoj.

Monika Jovaišaitė, Danutės

Štarkaitės-Van Sand dukra, savo ketverių metų studijas apvainikavo diplomu Nazareth akademijoj Philadelphijoj. Būdama mokykloje, aktyviai reiškėsi sporte ir muzikoje. Grojo įvairiais instrumentais, žaidė tinklinį, futbolą, dalyvavo chore. Priklausė literatūros, prancūzų kalbos, matematikos klubams.

Yra baigusi lituanistinę mokyklą, šoko „Aušrinės" grupėje, priklausė skautams. Rudenį su stipendija studijas tęs Holly Family kolegijoj Philadelphijoj. Ją domina farmacija ir psichologija.

Dalia Adriana Mironaitė,

Gabrieliaus ir Rimos Mironų duktė, baigė Mount Saint Joseph akademiją Flourtown, Pa. Priklausė National Honor ir National Spanish Honor draugijoms. Buvo mokyklos metraščio einamųjų įvykių skyriaus redaktorė. Visą mokykloje buvimo laiką priklausė dramos būreliui. Įvairiuose mokyklų susibūrimuose darė pranešimus apie Lietuvą, jos kalbą, istoriją, papročius, tautodailę.

Šoko „Aušrinėje", nuo mažens yra skautė. Baigė lituanistinę mokyklą. Paskutiniais mokslo metais kaip mokytojos padėjėja dirbo V. Krėvės šeštadieninėje mokykloje. Su stipendija rudenį studijuos ekonomiją Pennsylvania State universitete.

Aleksandra Mitten, smuikininkės Brigitos Kasinskienės

duktė, baigė Cherry Hill, N.J., gimnaziją. Yra talentinga muzikė. Groja fagotu. Besimokydama aktyviai dalyvavo įvairiuose orkestruose, kurie su koncertais pasirodė ne tik Amerikoje, bet ir Europoje, įskaitant Estiją ir Sovietų Sąjungą. Koncertines išvykas turėjo ir su mama Brigita (smuikas) ir muz. dr. Juozu Kasinsku (gitara). Šis trio gana dažnai pasirodo ir lietuviškuose renginiuose Philadelphijoj. Aleksandra domisi draminiais pastatymais, o ypač artistų aprangos projektavimu. Pirmuosius šios srities bandymus su gražiu pasisekimu ji atliko gimnazijoj.

Jau gana ilgas laikas šoka „Aušrinėje". Dalyvavo keliose tautinių šokių šventėse. Rudenį keturias dienas savaitėje studijuos Camden County kolegijoj ir vieną dieną Philadelphia College of Textiles and Sciences. Nori pasidaryti artistinių rūbų projektavimo specialiste.

Sigutė Kristina Šnipaitė

Romo ir Giedros dukra, baigė Tatnail gimnaziją Wilmington, Del. Priklausė SADD, AFS ir Amnesty International organizacijoms. Visą laiką mokyklos orkestre grojo fleita, skambina pianinu. Įvairiuose festivaliuose yra laimėjusi premijų. Mylėdama vaikus, jau ketvirti metai dirba vaikų darželyje.

Yra baigusi V. Krėvės mokyklą. Šoka „Aušrinėje". Dalyvavo šokių šventėse. Priklauso skautams. Kas metai dalyvauja jų stovyklose. Pernai Neringoje Vermonte buvo stovyklos vadovė. Yra baigusi skautų „Ąžuolo" mokyklą. Jau priimta į Boston College ir rudenį ten tęs studijas.

Linas Surdėnas, Gedimino ir Danutės Surdėnų sūnus, baigė Washington Twp. gimnaziją,

N.J. Visus ketverius metus grojo smuiku mokyklos orkestre.

Lankė ir baigė V. Krėvės šeštadieninę mokyklą. Šoko „Aušrinėje". Yra aktyvus skautas vytis. Nuo trejų metų dalyvauja šios organizacijos stovyklose. Rake lankė skautų „Ąžuolo" mokyklą. Šv. Kazimiero jubiliejaus proga Skautų sąjungos paskelbtame rašinių konkurse laimėjo pirmą vietą. Lankydamas šeštadieninę mokyklą, Šv. Andriejaus bažnyčioje patarnaudavo Mišioms. Reikalui esant, tas pareigas atlieka ir dabar. Yra priimtas į West Virginija universitegtą ir galvoja studijuoti inžineriją.

Juozas Sušinskas, Marytės

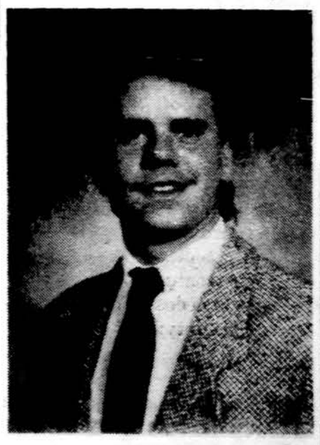

ir Vytauto Sušinskų sūnus, Franfordo gimnaziją baigė pernai. Tačiau kažkaip tada nebuvo paminėtas spaudoje. Ten besimokydamas, priklausė futbolo ir beisbolo komandoms.

Yra baigęs šeštadieninę mokyklą. Šoko „Aušrinėje", buvo aktyvus skautas. Šv. Kazimiero jubiliejaus proga rašinių konkurse laimėjo premiją. Šiuo metu Temple universitete Philadelphijoj studijuoja tarptautinės prekybos administravimą.

Tauras Viesulas, a.a. dail. Romo ir Jūros Viesulų sūnus, Anglijoj baigė plačiai žinomą Rugby gimnaziją. Priklausė literatūros, dramos, politikos klubams, dalyvavo chore, vadovavo sportiniams žaidimams, buvo bendrabučio vedėjas.

Gyvendamas Philadelphijoj, lankė šeštadieninę mokyklą, šoko „Aušrinėj", priklausė skautams, ateitininkams. Besimokydamas Romoje, Italijoj, dvejus metus Vatikane buvo lietuviškų radijo programų pranešėjas. Taip pat aktyviai ten reiškėsi Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimo komitete. Yra priimtas į garsųjį Oxfordo universitetą Anglijoj ir ten studijuos ekonomiją, politiką ir filosofiją. (Nuotraukos negavome).

Yra džiugu, kad mūsų jaunimas, norėdamas užtikrinti geresnį gyvenimą sau, mūsų tautai ir bendrai žmonijai, toliau veržiasi į mokslus. Telydi juos laimė, ištvermė, entuziazmas, besiekiant užsibrėžtų tikslų. Visi žinome, kad mokslo šaknys karčios, bet vaisiai saldūs.

B. V.

SATELITAS MATUOS KOSMINĘ RADIACIJĄ

Liepos mėnesį NASA iškels satelitą, kuris matuos žemę pasiekiančią kosminę radiaciją iš poliarinės orbitos 559 mylias virš žemės.

NUAIDĖJO „VIEŠPATIES ANGELAS"

Visai netikėtai gegužės 26 d. mirė tylus ir darbštus Baltimorės veikėjas a.a. Irenijus Krasauskas. Neatsisakinėdamas ir su entuziazmu jis dirbo LB apylinkės valdyboje, Marylando lietuviškų organizacijų taryboje ir Lietuvių namų bendrovėje. Jo mirtis nemažas smūgis šiems sambūriams ir aplamai Baltimorės lietuvių visuomenei, nes darbo daug, o dirbančiųjų, ypač taip nuoširdžiai, kaip velionis, kas kartą mažėja.

A. a. Irenijus Krasauskas gimė 1913.XI.27 Ukmergės priemiesty Pivonijoj. Karinę prievolę atliko kariūnu aspirantu Karo mokykloje 1938 m., tapdamas atsargos jaunesniuoju leitenantu. Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo teisę. Buvo Kauno kriminalinės policijos valdininkas ir vėliau Biržų apskrities valdybos pareigūnas. 1935 m. sukūrė šeimą su Stanislava Sčerbitskaite ir susilaukė sūnaus Jūragio.

Didieji karo sukrėtimai nubloškė Krasauskus į Vokietiją. Iš ten 1949 m. jie atvyko į Baltimorę. Čia Irenijus toliau studijavo teisę Baltimorės universitete ir dirbo geležinkelių srityje.

1979 m. mirė jo žmona Stanislava. 1982 m. Irenijus vedė Mariją Tallat-Kelpšienę, kuri irgi yra veikli Baltimorės lietuvių kolonijoje. Vadovauja „Aidų" kvartetui ir pati dainuoja „Dainos" chore. Be to, ji yra darbšti LB apylinkės valdybos narė.

Šermenų metu a.a. Irenijaus visuomeninio darbo kolegos surengė jo pagerbimą, paskutinį atsisveikinimą. Kalbėjo LB apylinkės valdybos pirm. Vytautas Eringis, Tautinės sąjungos skyriaus pirm. Vladas Bačianskas, Juozas Gaila ir Lietuviškųjų organizacijų tarybos pirm. dr. Elena Armanienė. Užsklandai aktorius Juozas Palubinskas įspūdingai padeklamavo Bern. Brazdžionio eilėraštį „Kapas svetur". Lankytojai vietoj gėlių velionio garbei suaukojo Lietuvių fondui 155 dolerius.

Irenijus buvo palaidotas gegužės 31 d. Loudon Park kapinėse. Mišias Šv. Alfonso bažnyčioje laikė ir laidotuvių apeigas atliko klebonas kun. Antanas Dranginis. Mišių metu solo giedojo Igoris Kučiauskas. Be našlės Marijos ir sūnaus Jūragio su žmona, velionis paliko dar du vaikaičius.

Nuaidėjo kapinėse „Viešpaties angelas", palikdamas naują kapą, riedančias ašaras ir naują spragą Baltimorės lietuvių gyvenime.

A. R.

KEIS GYDYTOJŲ PARUOŠIMĄ

Kadangi dėl didelių kainų į ligonines patenka tik sunkiausi ligonys, naujų gydytojų paruošimas turi reikalauti praktikos ne vien ligoninėse, bet ir ambulatorinėse klinikose, kuriose užtinkamos įvairios traumos ir ligos niekuomet jau nebeatsirandačios ligoninėse. Tokia buvo medicinos pedagogų išvada po jų pravestos studijos apie gydytojų profesinį paruošimą.

A.†A.
ANTANUI SAULAIČIUI

mirus, jo sūnui kun. ANTANUI, dukrai dr. MARIJAI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Šv. Kryžiaus parapijos
lietuviai parapiečiai ir komitetas

Mylimai Mamytei

A.†A.
BARBORAI KRIPKAUSKIENEI

mirus, mieliems prieteliams LAIMAI ir dr. PETRUI ŽEMAIČIAMS, visai šeimai, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi.

Ona Ūselienė
Aldona Pavilionienė ir sūnūs.

Mylimai Mamai

A.†A.
BARBORAI KRIPKAUSKIENEI

mirus, jos dukrą LAIMĄ ŽEMAITIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame

Bronius Krakaitis
Marytė, Vacys Salikliai

Netikėtai anksti Dievui pasikvietus

A.†A.
TOMĄ LEONĄ

jo tėvus ELENĄ ir PAULIŲ, sūnų TOMĄ ir dukrelę DAIVĄ, jo sesutę su šeima Lietuvoje nuoširdžai užjaučiame.

Andrius,
Julius,
Linda Šileikai

A.†A.
MONICA STANKUS

Gyveno Naperville, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1989 m. birželio 18 d., sulaukusi 88 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime duktė Loretta Zilis, žentas George, anūkai: Steven, Marie, Marybeth, Ann Catherine Sawner; penki proanūkai.

Velionė buvo našlė a.a. Peter Stankus.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, birželio 21 d. nuo 2 iki 9 v.v. Friedrick-Jones koplyčioje, 44 S. Mill St., Naperville, IL 60540.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 22 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į S. S. Peter & Paul parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **duktė, žentas, anūkai ir proanūkai.**

Laidotuvių direkt. Ray Jones. Tel. 355-0213.

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003
Sally **Donald M., Jr.**

VANCE
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APIE LIETUVĄ MUS

x Jaunimo centro valdyba praneša, kad W. 56th St. yra pakeista **į vienos krypties gatvę.** Iš Western Ave. nebegalima ja važiuoti į rytus. Važiuojant į Jaunimo centrą, reikia važiuoti W. 59th St. arba W. 55th St. Yra dedamos pastangos atstatyti seną tvarką!

x „Varpo 100 metų sukakties paminėjimas bus sekmadienį 3 val. po pietų, birželio 25 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programos akademinėje dalyje paskaitą pateiks mokyt. Juozas Masilionis.

x A. a. Leonidui Jarui mirus vietoj gėlių suaukota 600 dol. Tautos fondui. Visos aukos Tautos fondui be jokios išimties eina okupuotos Lietuvos laisvinimo reikalams.

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas **1490 AM** bangomis kiekvieną **šeštadienį 7 val. ryto.** Šį šeštadienį, birželio 24 d. prof. dr. Leonard Fisher, internistas iš Oak Forest ligoninės, kalbės apie geriatrinės medicinos ateitį.

(sk)

x Lietuvių Festivalio proga, penktadienį, birželio 23 d. ir šeštadienį, birželio 24 d. šoksim ir ūliavosim Playhouse klube. Gros Mac ir Nightshift 7 v.v. Kviečiame visus: jaunus ir senus, aukštus, žemus ir šiaip sau pagyvenusius pasisvečiuoti pas savuosius. **PLAYHOUSE, 2515 W. Lithuanian Plaza Court, Chicago, tel. 476-9763.**

(sk)

x Jūsų pinigai į Lietuvą siunčiami per banką į „dolerines" parduotuves: tinka jūsų giminių apsipirkimui, automobiliams ir palikimams tvarkyti. **Muito nėra. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.**

(sk)

x 10-tasis Chicagos Lietuvių Festivalis įvyks šeštadienį, birželio 24 d. 69-joje gatvėje. Pradžia 12 val. dienos. Informacijai skambinti **436-0769.**

(sk)

x Lietuvoje pageidaujama kosmetika labai žemomis kainomis! Pvz. 12 spalvų mažiau negu 2 dol. Įvairus pasirinkimas. Tanspak, 2655 W. 69 St., **tel. 312-436-7772.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Sopranas Audronė Gaižiūnienė „Varpo" šimto metų sukaktuviniame minėjime šį sekmadienį Jaunimo centro didžiojoje salėje dainuos Brazinsko, Gudauskienės, Tallat-Kelpšos ir kitų kompozitorių kūrinius. Jai akompanuos muz. Alvydas Vasaitis.

x Susitikimas su Romualdu Budriu, Vilniaus Dailės muziejaus direktoriumi, įvyks birželio 23 dieną 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

x Įdomias vaizdajuostes iš kelionės po Lietuvą rodys D. Valentinaitė Vyresniųjų lietuvių centre šį trečiadienį, birželio 21 d., 2 val. p.p. Visus kviečia dalyvauti.

x Liet. Krikščionių demokratų sąjungos centro komitetas stropiai rengiasi sąjungos konferencijai, kuri bus šių metų rugsėjo 2-3 dienomis Chicagoje. Jau išsiuntinėti pakvietimai visiems skyriams ir kraštų įgaliotiniams. Laukiama svečių ir iš Lietuvos atsikūrusios krikščionių demokratų partijos.

x Maldos žygis — Lietuvoje ir čia. Žygis „Lietuva — kryžių žemė" nuo Vilniaus iki Žemaičių Kalvarijos VI.17-VII.2. Čikagos ir apylinkių lietuviai prisideda prie žygio sekmadienį, VII.2 Lemonte. 11 v.r. šv. Mišios Lietuvių centre, 12 v. maldos eisena laukų keliu nuo Centro iki kryžiaus prieš Ateitininkų namus. Po eisenos — atgaiva ir naujausios žinios iš Lietuvos.

(sk)

x „Varpo" minėjimo koncertinėje dalyje dalyvauja smuikininkė Linda Veleckytė, bet ne Valeckytė, kaip buvo klaidingai išspausdinta mūsų skelbime, šeštd. birželio 17 d. Atsiprašome.

(sk)

x PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-2100 dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvėje rasite didelį pasirinkimą Lietuvoje pageidaujamų prekių, pvz.: M7 arba HITACHI kamkorderiai dabar tik $1,195.00; TOSHIBA magnetofonai $369.00. Siunčiame prekes **kargo** į Vilnių. Priimame užsakymus ir iš kitų miestų. **Sav. A. ir F. Šlutai.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dvieju šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus,** tel. **361-5950** arba **636-6169.**

(sk)

x 15 dienų Lietuvoje! Š.m. rugsėjo 12 d. išskrenda ekskursija, kuri galės praleisti 15 dienų Lietuvoje. Turėsite galimybės ilgiau paviešėti pas gimines, pakeliauti po Lietuvą, aplankyti įvairius miestus. Skubėkite registruotis! Vietų skaičius ribotas! Kreiptis: **American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 312-238-9787.**

(sk.)

x „Lietuva Parcel Service praneša, kad nuo birželio 1 d. labai sumažėjo muitas siuntiniams apmokant muitą vietoje. Visi vaikiški dalykai — be muito. Maisto produktai, vaistai — be muito. Siuntiniuose, kuriems apmokate muitą vietoje, galima siųsti mėsos ir žuvies konservus. Siunčiame kargo, parūpiname įvairią aparatūrą, priimame ir neapmokėtų muitų siuntinius. Sąžiningas patarnavimas. Darbo laikas pagal susitarimą. **Kreiptis pas Janiną Juodvalkienę, 4457 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632, tel.: 312-847-2614.**

(sk)

x Pilna Lietuva operos Dux Magnus" plakatų. Daugelio pageidavimu laimėjimų **šaknelių** grąžinimo terminas pratęsiamas iki birželio 29 d., kad visi norį paremti šią istorinę kelionę galėtų prisidėti savo auka.

x Lituanistikos seminaras bus rugpjūčio 6-20 dienomis Plano miestelyje netoli Chicagos. Šiais metais kursus dėstys dr. Romas Misiūnas, prof. Ilona Mazėliauskienė, dr. Robertas Vitas, prof. Vytautas Kavolis, kun. Juozas Vaišnys, prof. Rimvydas Šilbajoris, prof. Antanas Klimas ir Mykolas Drunga. Jau pats laikas registruotis. Lituanistikos Seminaras, 5620 S. Claremont, Chicago, Ill. 60636.

x Gintaro vasarvietėje Union Pier, Michigan, prasidės šv. Mišios liepos 2 dieną, sekmadienį, 10 valantą Chicagos laiku ir tęsis per visą vasarą iki rugsėjo 3 d., sekmadienio, prieš Labor Day.

x Prisimenant mirties metines, birželio 24 d., šeštadienį, 9 val. r. Jaunimo centro T. Jėzuitų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios už a.a. Zuzaną Jasienę-Šegždavičiūtę. Visi ją pažinusieji maloniai kviečiami dalyvauti šių šv. Mišių maldose. **Vyras ir dukros.**

(sk)

x Romas Pukštys vyksta į Lietuvą liepos 29 d. Tarpininkaus pinigų pervežime, automobilių užpirkime ir pan. Įstaiga Transpak veikia kasdien nuo 12-6 v. p.p., arba susitarus. **Tel. 312-436-7772, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x Pamaldos Marijos Ramybės Karalienės garbei prie išstatyto švč. Sakramento įvyks birželio 25 d., sekmadienį, 6:00 v.v. tėvų jėzuitų koplyčioje. Šioje šventėje Marijos užtarimu prašysime Aukščiausiojo santaikos šeimoms, tautoms ir Lietuvai sėkmės sunkiose laisvinimosi pastangose. Visi maloniai kviečiami. **Židinys.**

(sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

(sk)

x Padedu jūsų giminėms Lietuvoje gauti piniginę paramą. Pinigus į Lietuvą pristatau greitai, duodu aukštą keitimo santykį. **Tel. 312-434-2655.** Skambint po 6 v.v.

(sk)

x Pigiai parduodu tinkamus Lietuvoje naudoti kompiuterius. Tarpininkauju juos persiunčiant ir surandu pirkėją. **Tel. 312-579-3243.**

(sk)

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas — veltui. Skambinti Bell-Bace RE, **tel. 778-2233.**

(sk)

x Vyriausybės žinios: Nepriklausomos Lietuvos oficiozas. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC) dabar multiplikuoja ribotą kiekį Vyriausybės žinių komplektų, t.y. 1918-1940 m. įskaitant rodykles. Susidaro beveik 9,000 puslapių. Komplektas bus parduotas už 1,500 dol. Persiuntimas JAV 50 dol., kitur 75 dol.. Jei kas norėtų užsisakyti, prašome pranešti LTSC, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636 USA, arba telefonu (312) 434-4545. Reikia taip pat prisiųsti 500 dol. užstatą. Užsakymai turi būti gauti iki š.m. liepos 1 d. Ačiū.

(sk)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyrius

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

LIETUVAI LAISVĖJANT

Per Atlantą tiltą
Aš sapne tiesiau...
Reik — tėvynėj mano
Vis šviesiau, šviesiau.

Jau trispalvė plazda...
Laisvė? Tai gražu!
O mąstau: gal akys
Žavis miražu?

Ne! Ilgai klūpota
Prieš piktus stabus.
Broli, sese, tikim —
Lietuva pabus!

Mes dar susitiksim,
Būsime kartu,
Spinduliuojant saulei
Ir audros metu.

ATEITIES LIETUVA

Kokia bus Lietuva ateityje? Aš numatau, kad Lietuva bus laisva. Mes — jaunimas valdysime naująją Lietuvą. Ji tada bus moderni ir graži. Aišku, turės dar daug problemų. Rusai dar mus erzins. Mes prieš juos kovosime. Tikėkime, kad Jungtinės Amerikos Valstijos mums padės.

Mūsų valstybė turės atlikti daug būtiniausių uždavinių. Reikės įvykdyti lietuvišką socialinę reformą, steigti savo kariuomenę, įstatyti lietuvius į valdiškas vietas. Bus sunku visa tai atlikti. Bet organizuotai ir vieningai dirbant, tokią šviesią ateitį gal galima bus pasiekti.

Vytas Žemaitaitis,
Los Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinys.
(„Pėdsakai")

ŽAIDĖME KREPŠINĮ

Velykų atostogų metu tris dienas po tris valandas kasdien žaidžiau krepšinį. Vėliau mes važiavome pas savo pusbrolius. Jie šventė savo gimtadienius. Mes televizijoje žiūrėjome Illinois-Syracus krepšinio komandų žaidimus. Illinois laimėjo. Mes gavome dovanų: saldainių ir kitų dalykų.

Pas mano sesutę nakvojo jos draugės. Jos mane beveik sumušė. Po to atvažiavo mano draugai, tada mes žaidėme krepšinį. Nenutraukėm žaidimo ir lietui lyjant.

Pagaliau atėjo šeštadienis. Mūsų atostogos beveik ir pasibaigė.

Andrius Prialgauskas,
Marquette Parko lit.
m-los 8 sk. mokinys.

NEMOKĖ

Kartą Rusijoje du vaikai eina iš mokyklos ir ginčijasi. Vienas sako, kad prie keturiolikos pridėjus dvidešimt septynis bus keturiasdešimt vienas, o antras sako, kad ne. Pamatė pakelėje stovintį milicininką, eina pas jį paklausti, kiek ištikrųjų bus.

— Nežinau, — atsako milicininkas.

Vaikai stebisi, kaip tai milicininkas gali nežinoti.

— Manęs nemokė pridėti, tik atimti, — teisinosi milicininkas. Trupmenų irgi nemokė: kas nesidalija — pragerti.

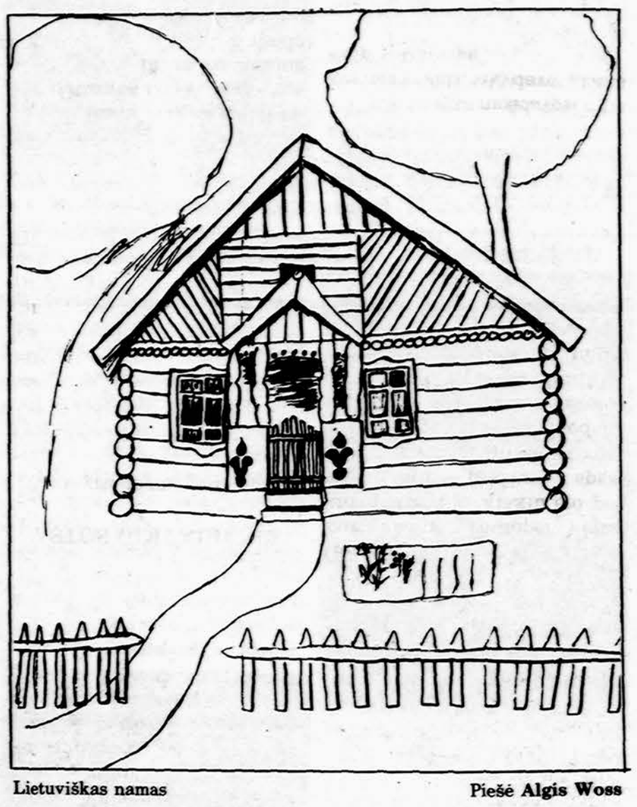

Lietuviškas namas — Piešė **Algis Woss**

GRAŽIOS ATOSTOGOS

Velykų atostogas aš praleidau pas savo senelį. Jis gyvena Union Pier, Michigan valstijoje. Ten yra labai gražu. Daug lapuočių medžių, yra eglių ir pušų.

Velykų rytą mes atsikėlėme anksti. Visi važiavome į pamaldas. Po pamaldų grįžome namo ir padėjome mamai padengti Velykų stalą. Padėjome kumpį, bulvių salotų, duonos, pyrago ir gražių margučių. Labai gardžiai pavalgėme ir susidaužėme margučiais.

Vėliau ėjome į lauką ir ieškojome paslėptų kiaušinių. Mano sesutė ir aš radome jų nemažai. Mano pusbroliai mums padėjo ieškoti kiaušinių. Tą darbą užbaigę, su pusbroliais žaidėme beisbolą. Paskiau bėginėjome su šuniukais.

Larana von Braun,
Marquette Parko lit.
m-los 8 sk. mokinė.

ASTOS GIMTADIENIS

Asta yra mano jauniausioji sesutė. Jos gimtadienis yra gruodžio mėnesio septintą dieną. Ji bus keturių metų amžiaus. Jai labai sunku sulaukti savo gimtadienio. Mes švęsime jos gimtadienį išvakarėse. Žinau, kad tėveliai pakvietė daug svečių. Man atrodo, kad Asta gaus daug gražių dovanų. Mamytė jai iškeps didelį skanų pyragą. Jis jai labai patiks. Mes trys sesutės būsime gražiai apsirengusios gražiomis suknelėmis.

Rasa Augaitytė, 9 m.
Ottawos Dr. V. Kudirkos
lit. m-los mokinė
Kanada
(Trupinėliai)

LAISVA LIETUVA

Lietuva bus laisva,
Išvaikysim negerus.
Lietuva nelaisva,
Išvaikysim ruskius.
Lietuva užimta.

Aleksas Newsom,
vaikų darželis.
Lo Angeles Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinys.
(„Pėdsakai")

MAŽA STIRNA

Stirna gyveno dideliame miške. Miškas buvo didelis ir tamsus. Stirna draugavo su kiškiais, arkliais, paukščiais ir su lapėmis. Vieną kartą į mišką atvyko medžiotojas, kuris pradėjo spąstus stirnai pagauti.

Kartą atsitiko nelaimė, stirna bėgdama per mišką, pakliuvo į spąstus. Ji sulaužė savo koją. Pasitaikė mišku eiti dviem vaikams, kurie pamatė vargšę stirną. Jie pradėjo verkti iš gailesčio. Tuo metu atėjo ir medžiotojas. Jis aiškino vaikams, kad stirna nepasveiks, ją reikės nušauti.

Tas medžiotojas gyveno viduryje miško, mažame namelyje. Jis šaudė žvėris maistui. Atliekamą mėsą nešdavo į krautuvę, parduodavo ir užtai gaudavo pinigų.

Tomas Šatas

Dideliame miške gyveno viena stirna. Stirna miške turėjo daug draugų — gyvulių. Geriausias draugas buvo kiškis, kuris vadinosi Thumper. Vieną kartą stirna su kiškiu ėjo per mišką. Stirna pakliuvo į spąstus. Kai vaikai surado stirną, jos koja buvo kruvina. Medžiotojas sakė, kad ją reikia nušauti.

Linas Juodvalkis,
Abu Dariaus Girėno lit. m-los
4 sk. mokiniai.

PALYGINIMAI

Keletas pavyzdžių, kaip senais laikais lietuviai išsireikšdavo apie Ameriką ir amerikiečius:

1. Kai žmogus ruošdavosi ilgai kur nors išeiti, sakydavo: „Eina kaip į Ameriką".
2. Bagotas (turtingas) kaip amerikonas.
3. Drūtas (storas) kaip amerikontas.
4. Giriasi kaip amerikonas kaliošais.

Švelnumas — nors į ausį kišk. (Šeduva).

Pastyręs kaip žirnių kirmis (apsileidęs, netvarkingas).

Vieną avį kerpa, o kita dreba. (Bailumas).

DULKĖS RAUDONAM SAULĖLEIDY

Tai V. Ramono romanas iš bolševikų okupacijos laikų 1940 metais. Tais laikais buvo daug gerų žmonių, bet buvo ir „dulkių", kurie turėjo nemažai pinigų. Jiems buvo nesvarbu kas atsitiks su Lietuvos kraštu ir su lietuvybe. Svarbu, kad jų pinigai ir turtas išliktų.

Elena ir Jurgis Norkaičiai daug žmonių apgaudinėjo rusams atvykus. Jie darė pastangas, kad jų namai Marijampolėje būtų žymūs. Jie apgaudinėjo kitus lietuvius. Jie save vaizdavo tikrais krikščionimis, bet ištikrųjų buvo sukčiai.

Kai rusas Dagys atvyko su dukteria, jie apsigyveno pas Norkaičius. Tada Norkaičiams pasidarė svarbūs tie jų nameliai. Jurgis nutarė, kad jo dukters dora ir sąžinė nėra taip svarbūs; svarbiau išlaikyti namelius ir neatiduoti jų rusams.

Šis romanas paaiškina, kokių žmonių buvo Lietuvoje bolševikų okupacijos metu. Šie žmonės kenkė kitiems ir niekino jų pastangas atgaivinti iš naujo laisvą Lietuvą. Visokiais būdais žmones apgaudinėjo.

Gytis Udrys
Detroito Žiburio aukšt.
lit. m-los mokinys.
(Žiburio Spinduliai)

PIRMOJI MOTERIS

(Legenda)

(Pabaiga)

Dievas mergaitę, sutvertą iš žolynų, laikė pas save danguje ir jai paskyrė kitokį likimą. Toji gražiausioji mergaitė tapo Dievo Sūnaus motina.

Gražiausiai ir tyriausiai mergaitei reikėjo pasilikti danguje iki to laiko, kol žmonės nusidėję pirmųjų tėvų nuodėme, pasmerkti vargui ir mirčiai, nepareikalaus atpirkimo. Tada ji pagimdys Dievo Sūnų, kuris gyvens žemėje ir mokys žmones dieviško mokslo. Jis parodys kaip reikia gyventi ir numirdamas ant kryžiaus, išgelbės visą žmoniją...

Adomui su Jieva rojuje buvo smagu ir linksma gyventi. Visko buvo pilna, nereikėjo dirbti. Bedykaduoniaudami jie išdyko ir mažai bekreipė dėmesio į Dievą. Dievui nepatiko toks jų gyvenimas. Jis nutarė sumažinti jų laisvę. Nutarė nuo vienos obels neleisti valgyti vaisių.

Velnias ant Dievo buvo labai supykęs, kad jį išmetė iš dangaus. Todėl neleidimu naudotis vaisiais vieno medžio, tuo pasinaudojo. Jis pasivertė į žaltį, apsivijo apie uždraustą medį ir sugundė Jievą valgyti to medžio vaisius.

Dievas užtai labai supyko ir išvijo iš rojaus Adomą ir Jievą. Paskui pirmuosius žmones iššliaužė ir žaltys. Vėliau tą žaltį — velnią Dievo Sūnaus Motina sutrypė kojomis į smulkias dulkes.

Iš molio ir kaulo buvo sutverta žmonių motina. Iš rojaus gėlių buvo sutverta Motina Dievo — žmogaus. Ji padavė savo maloninkgą ranką klystančioms žmonių sieloms...

Mirus Kaino motinai, jos vietą užėmė Dievo Sūnaus Motina. Priešais Abelio aukurą (altorių) pasirodė atpirkimo kryžius.